

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2009

Bc. Michaela Dubová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra financí a účetnictví

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

DŮSLEDKY ZMĚN DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB
K 1. LEDNU 2008 NA ZAMĚSTNANCE

Vedoucí diplomové práce:

Autor:

.....
.....

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: Důsledky změn daně z příjmů fyzických osob k 1. lednu 2008 na zaměstnance vypracovala samostatně pod vedením Ing. Václava Boňka a v seznamu literatury jsem uvedla všechny použité literární a jiné odborné zdroje.

Ve Vlašimi 21. dubna 2009

vlastnoruční podpis autorky

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Václavu Boňkovi za jeho cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Metodika.....	5
3. Příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků.....	6
3.1 Poplatníci daně.....	7
3.2 Předmět daně	8
3.3 Osvobození od daně	9
3.4 Zdaňovací období	10
3.5 Základ daně.....	10
3.6 Dílčí daňové základy.....	11
3.6.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky.....	11
3.6.2 Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti	12
3.6.3 Příjmy z kapitálového majetku	12
3.6.4 Příjmy z pronájmu.....	13
3.6.5 Ostatní příjmy	13
3.6.6 Metodika stanovení základu daně	14
3.7 Nezdánitelné části základu daně.....	15
3.8 Slevy na dani	17
3.8.1 Klasické slevy na dani.....	17
3.8.2 Daňové zvýhodnění	18
3.9 Daňové přiznání.....	21
4. Zdaňování příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.....	22
4.1 Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků.....	22
4.2 Výše měsíčního příjmu	23
4.3 Druh příjmů ze závislé činnosti	26
4.3.1 Příjmy podle § 6 odst.1 písm. a), d) ZDP a příjmy podle § 6 odst. 10 ZDP	26

4.3.2	Příjmy podle § 6 odst.1 písm. b), c) ZDP.....	27
5.	<i>Zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v roce 2007</i>	28
5.1	Dílčí základ daně v roce 2007	28
5.2	Daň	29
5.3	Pojistné zaměstnanců v roce 2007	29
5.3.1	Zdravotní pojištění	30
5.3.2	Sociální pojištění.....	30
5.4	Schéma výpočtu mzdy v roce 2007	31
5.4.1	Výpočet měsíční mzdy	31
5.4.2	Výpočet mzdy v roce 2007	31
5.4.3	Roční zúčtování	34
5.4.4	Společné zdanění manželů	38
6.	<i>Zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v roce 2008</i>	49
6.1	Dílčí základ daně v roce 2008	49
6.2	Záloha na daň	50
6.3	Pojistné zaměstnanců v roce 2008	50
6.3.1	Maximální vyměřovací základ	50
6.4	Schéma výpočtu mzdy v roce 2008	52
6.4.1	Výpočet měsíční mzdy	52
6.4.2	Výpočet mzdy v roce 2008	52
7.	<i>Změny ve zdanění a pojistném k 1. lednu 2008</i>	55
8.	<i>Analýza dopadů změn k 1. lednu 2008</i>	56
9.	<i>Závěr</i>	86

1. Úvod

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, byl již mnohokrát novelizován. Předkládaná novela svým rozsahem představuje zásadní a jednu z nejvýznamnějších změn od počátku účinnosti tohoto zákona. Daňovým právem se řídí mnoho daňových subjektů. Jeho srozumitelnost se však stala doménou úzké skupiny odborníků. Daňové zákony byly mnohokrát novelizovány podle toho, jaká vláda byla u moci, nebo vlivem různých lobbistických skupin. V daňovém právu se vyskytuje také mnoho výjimek a podmínek, které způsobují nejednoznačnost zákona.

Hlavním cílem aktuální novely výše uvedeného zákona je aspekt nezbytné harmonizace s předpisy Evropské unie a snížení daňové zátěže pro všechny příjmové skupiny fyzických osob.

Účinnost ustanovení, která novelizují zákon o daních z příjmů, je rozložena do čtyř časových pásem. Malá část změn zasáhla již zdaňovací období 2007. Nejvýznamnější část pak nabyla účinnosti ke dni 1. 1. 2008. Se sporadickými změnami se počítá i pro roky 2009 a 2010.

Mezi nejvýznamnější změny v oblasti daně z příjmů u zaměstnanců podle zákona číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, patří zavedení superhrubé mzdy, zrušení společného zdanění manželů a rovněž se mění daňová sazba, dochází ke stanovení maximálního vyměřovacího základu a ke zrušení daňové účinnosti pojistného.

Navrhované změny mají negativní dopad na státní rozpočet a to podle odhadů téměř o mínus 20 mld. Kč. Tento deficit však má být vyrovnán jinými opatřeními této reformy, například vyšším přínosem daně z přidané hodnoty.

Nový pojem superhrubá mzda je základem daně (dílčím základem daně), který představuje příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, s výjimkou uvedenou v odstavcích 4 a 5 zákona číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem za své zaměstnance. Platby na zdravotní a sociální pojištění jsou nově součástí příjmů a podléhají dani z příjmu fyzických osob.

Další novinkou je zavedení jednotné sazby daně na rozdíl od klouzavě progresivní stupnice daňové sazby v roce 2007. Na základě ekonomického rozboru dospělo Ministerstvo financí ke jednotné sazbě 15 %.

Ke dni 31. 12. 2007 byl zrušen institut společného zdanění manželů. Toto oblíbené opatření přineslo lidem nemalé úspory na daních. Společné zdanění manželů šlo tedy uplatnit naposledy za zdaňovací období 2007 a podmínkou pro něj bylo uzavřené manželství a alespoň jedno dítě, o které manželé pečují.

Od roku 2008 je zaveden maximální vyměřovací základ pro odvod zdravotního a sociálního pojištění. Tento strop představuje čtyřicetiosminásobek průměrné mzdy, tedy 1 034 880 Kč pro rok 2008.

Ten, kdo je plátcem daně, má také nárok na daňové slevy. Výše slev se mezi roky 2007 a 2008 změnila. V roce 2008 jsou slevy několikanásobně vyšší, má je kompenzovat vyšší zdanění příjmů v roce 2008, kdy platí 15 % daň ze superhrubé mzdy. Tím se liší od roku 2007, kdy poplatník s nejnižšími příjmy byl zařazen do pásma s 12 % zdaněním.

Daňové úpravy tvoří pouze jednu složku z komplexu opatření k ozdravení veřejných financí. Úpravy postihly mnoho předpisů významných pro daňovou oblast. Kromě zákona o daních z příjmů byly upraveny i zákon o rezervách, zákon o dani z přidané hodnoty, zákon o správě daní a poplatků či zákon o účetnictví a mnoho dalších zákonů.

2. Metodika

Diplomová práce je rozdělena do tří částí. V prvních dvou částech, které jsou více teoreticky zaměřené, jsem čerpala z odborných publikací a internetových portálů. Třetí část je zaměřena na porovnání výše mzdy v roce 2007 a 2008 a je tak částí praktickou.

Cílem této práce je analyzovat důsledky ve zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, včetně změn v pojistném na sociální zabezpečení a všeobecném zdravotním pojištění, provedených k 1.lednu 2008.

Třetí a čtvrtá je věnována teorii příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, jsou zde nastíněny základní pojmy a principy.

Pátá a šestá kapitola jsou zaměřeny na zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v letech 2007 a 2008. Je zde nastíněn výpočet mzdy v těchto obdobích, postup při ročním zúčtování a hlavní rozdíly mezi těmito roky.

Konec páté kapitoly je věnován společnému zdanění manželů. Jsou zde aplikovány případy jednotlivých výší příjmů a dopady daňového zatížení manželů v letech 2007 a 2008.

Závěr práce je věnován změnám ve zdanění a pojistném k 1. lednu 2008 a analýze dopadu změn na různé příjmové skupiny.

3. Příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Daň z příjmů fyzických osob řadíme mezi přímé daně. Jsou jí zatíženy příjmy fyzických osob – např. zaměstnanců nebo osob samostatně výdělečně činných.

Příjmy ze závislé činnosti rozumíme příjmy, které vyplácí zaměstnavatel zaměstnanci. Z těchto příjmů odvádí zaměstnavatel jako plátce daně za svého zaměstnance (poplatníka) zálohu na daň nebo přímo daň, kterou zaměstnanci srazil z jeho mzdy, správci daně.

Mezi příjmy ze závislé činnosti patří:

- příjmy ze současného nebo dřívějšího poměru – pracovněprávního, služebního, členského nebo obdobného, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce je povinen dbát příkazů plátce,
- příjmy za práci – členů družstev, společníků a jednatelů spol. s r.o., komanditistů komanditní společnosti a likvidátorů,
- odměny členů statutárních orgánů a ostatních orgánů právnických osob.

Tyto příjmy jsou dále rozšířené v § 6 odst. 3 zákona číslo 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“). Příjmy ze závislé činnosti jsou pravidelné nebo jednorázové bez ohledu na to, zda je na ně právní nárok či nikoliv. Dále nezáleží na tom, zda jsou vypláceny nebo připisovány k dobru, anebo spočívají v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance, kteří jsou poplatníky z příjmů ze závislé činnosti. Příjmem se rozumí i částka, o kterou je úhrada zaměstnavateli za poskytnutá práva, služby nebo věci (kromě bytu, v němž měl zaměstnanec bydliště po dobu 2 let bezprostředně před jeho koupí) nižší, než je cena zjištěná podle zvláštního předpisu nebo cena, kterou účtuje jiným osobám.

Do příjmů z funkčních požitků zahrnujeme:

- funkční platy členů vlády, poslanců, senátorů a ostatních politických činitelů,

- odměny za výkon funkce v orgánech obcí nebo v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích a v ostatních orgánech a institucích.

3.1 Poplatníci daně

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Fyzickou osobou se člověk stává okamžikem narození a přestává jí být okamžikem smrti.

- Poplatníci, kteří mají na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržují (déle než 183 dní v roce), mají daňovou povinnost z příjmů jak na území ČR, tak i z příjmů, které jim plynou ze zahraničí. Tito poplatníci jsou nazýváni daňovými rezidenty a mají neomezenou daňovou působnost.
- Ostatní poplatníci mají daňovou povinnost pouze z příjmů, které jim plynou na území ČR. Těmto poplatníkům říkáme daňoví nerezidenti a mají omezenou daňovou působnost. Tito poplatníci nemají trvalé bydliště v ČR, zdržují se zde méně než 183 dní v roce nebo se zde zdržují z důvodu studia nebo léčení.
- Poplatník, který má trvalé bydliště v ČR a zdržuje se déle než 183 dní mimo území v ČR je daňovým rezidentem tam, kde má tzv. středisko životních zájmů (jako je např. rodina, stálý byt nebo bankovní účty), pokud má ČR s tímto státem smlouvu o zamezení dvojího zdanění. V opačném případě, kdy smlouva o zamezení dvojího zdanění není, je tento poplatník považován za daňového rezidenta, pokud se v ČR zdržuje déle než 183 dní v roce.

Fyzická osoba, která má příjmy podrobené dani z příjmů fyzických osob, se stává poplatníkem daně z příjmů fyzických osob bez ohledu na občanství, věk nebo charakter příjmů. Poplatník je osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou podrobeny dani.

3.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů jsou jednotlivé příjmy, které jsou rozděleny do pěti skupin – jednotlivých dílčích základů daně. Smyslem zdanění příjmů je postihnout pouze disponibilní důchod, proto je důležité, aby jednotlivé příjmy byly správně zařazeny do jednotlivých skupin. Každý základ daně má svá specifika pro stanovení daňové povinnosti.

Příjmem se rozumí peněžní, nepeněžní příjem a rovněž příjem dosažený směnou. Nepeněžní příjem se pak oceňuje podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Dílčí základy daně

- a) příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- b) příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- c) příjmy z kapitálového majetku,
- d) příjmy z pronájmu,
- e) ostatní příjmy.

Předmětem daně nejsou např.

- a) příjmy získané nabytím vybraných cenných papírů, majetku, majetkového práva a daru,
- b) příjmy, které plynou z úvěrů a půjček,
- c) příjmy plynoucí z titulu změny rozsahu společného jmění manželů,
- d) příjmy získané zděděním.

Příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou uvedeny v § 3 odst. 4 nebo např. § 6 odst. 7 ZDP.

Zde uvedu příjmy, které nejsou předmětem daně, ale vznikají pouze ve vztahu zaměstnavatel – zaměstnanec, jedná se tedy o příjmy ze závislé činnosti.

- *Náhrady cestovních výdajů* poskytované v souvislosti s výkonem závislé činnosti do výše, která je stanovena zákoníkem práce.
- *Hodnota osobních ochranných pracovních prostředků* – hodnota pracovního oděvu a obuvi, ochranných nápojů nebo čistících prostředků poskytovaných dle zákoníku práce.
- *Přijaté zálohy od zaměstnavatele* – na prokazatelné výdaje. Zaměstnanec je přijímá pouze na určitou dobu a za účelem, aby je jménem zaměstnavatele vydal nebo uhradil tak, jak by je jinak uhradil sám zaměstnavatel.
- *Náhrada za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů* potřebných pro výkon práce. Podmínky a výše těchto náhrad by měly být stanovené ve vnitřním předpisu nebo kolektivní smlouvě.

3.3 Osvobození od daně

Všeobecné osvobození od daně z příjmů fyzických osob je uvedeno v § 4 ZDP a v dalších ustanoveních - § 6 a § 10 ZDP je specifikováno osvobození od daně pro okruh určitých příjmů.

Tyto příjmy jsou předmětem daně, ale z důvodu osvobození se nezdaňují. Zákon např. osvobozuje příjmy, kterých poplatník dosáhl prodejem majetku a práv po uplynutí určité doby od nabytí. Zkoumání doby, která je důležitá pro stanovení, zda je či není příjem od daně osvobozený, nazýváme časovým testem.

Příjmy ze závislé činnosti osvobozené od daně (podle § 6 odst. 9 ZDP)

- částky vynaložené zaměstnavatelem na *úhradu výdajů spojených s odborným rozvojem zaměstnanců a rekvalifikací*, související s předmětem jeho činnosti,
- *hodnota stravování* poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti nebo v rámci závodního stravování,
- *hodnota nealkoholických nápojů* poskytovaná jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem zaměstnancům ke spotřebě na pracovišti

- poskytování *bezplatných nebo zlevněných jízdenek* zaměstnavatelem provozující veřejnou dopravu osob svým zaměstnancům,
- *nepeněžní plnění poskytované zaměstnavatelem zaměstnancům z FKSP* – např. na rekreační nebo sportovní zařízení, od daně je osvobozena částka nejvýše 20 000 Kč za kalendářní rok,
- *hodnota přechodného ubytování* v souvislosti s výkonem práce, obec přechodného ubytování nesmí být shodná s obcí trvalého bydliště zaměstnance, a to maximálně do výše 3 500 Kč měsíčně,
- *odstupné,*
- poskytování *bezúročných půjček nebo půjček s nižším úrokem*, než je obvyklá cena úroku z fondu FKSP,
- dále v § 6 odst. 9 ZDP.

3.4 Zdaňovací období

Zdaňovací období u fyzické osoby je vždy kalendářní rok, tedy období od 1. 1. do 31. 12. Zde je rozdíl naproti právnickým osobám, u nichž zdaňovací období může být jiné.

3.5 Základ daně

Základ daně je daňová kategorie, ze které se sazbou daně vypočítává daňová povinnost poplatníka. (Vybíhal, 2008)

Základem daně je součet dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů (§ 6 až § 10 ZDP). Do základu daně se nezahrnují ty příjmy, které jsou osvobozené, a ty, u nichž je daň vybírána zvláštní sazbou ze samostatného základu. Základ daně je chápán jako celoroční, i když zaměstnanec například několik měsíců v roce mzdu nepobíral.

3.6 Dílčí daňové základy

3.6.1 Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky

Příjmy ze závislé činnosti jsou (§ 6 ZDP)

1. příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, členského nebo služebního poměru, při kterém je poplatník povinen dbát příkazů plátce,
2. příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni dbát příkazů plátce, a příjmy likvidátorů,
3. odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob.

Poplatník s příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků je označován jako **zaměstnanec** a plátce příjmu jako **zaměstnavatel**.

Jedním ze způsobů vzniku pracovně právního vztahu je pracovní smlouva. Tento způsob je nejčastější, mezi další způsoby se řadí volba nebo jmenování. Účastníci pracovně právního vztahu jsou zaměstnanec a zaměstnavatel. V pracovní smlouvě je povinen zaměstnavatel dohodnout druh práce, místo výkonu a den nástupu do práce. Tyto náležitosti jsou povinné, bez nich je smlouva neplatná. Doporučuje se také uvedení mzdových podmínek. Pracovní vztah nikdy nemůže vzniknout mezi manžely.

Úkolem zaměstnance je vykonávat určitou činnost pro zaměstnavatele, za kterou mu přísluší mzda nebo plat. Právní způsobilost být zaměstnancem vzniká osobě, která v den sjednání pracovního poměru dosáhne 15 let, musí však mít ukončenou povinnou školní docházku. Zaměstnanec, který ještě nedosáhl věku 18 let, se označuje jako mladistvý. Plnou právní způsobilost včetně hmotné odpovědnosti získá zaměstnanec dovršením věku 18 let.

Zaměstnavatel může být právnická nebo fyzická osoba, která zaměstnává fyzickou osobu v pracovněprávním, členském nebo služebním poměru. Zaměstnavatelem je i ten, který zaměstnává osoby pro osobní potřebu (např. sluhu).

3.6.2 Příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti

Příjmy z podnikání jsou (§ 7 ZDP)

1. příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
2. příjmy ze živnosti,
3. příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
4. podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti jsou

1. příjmy z užití nebo poskytnutí autorských práv,
2. příjmy z výkonu nezávislého povolání,
3. příjmy znalce, tlumočníka,
4. příjmy z činnosti insolvenčního správce.

Základem daně u této skupiny příjmů jsou příjmy, od kterých odečteme výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené, může si uplatnit výdaje jako určité procento z příjmů podle druhu příjmů. Například u zemědělské výroby činí výdaje 80 % příjmů, u řemeslných živností 60 % příjmů.

3.6.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku jsou (§ 8 ZDP)

1. podíly na zisku z majetkového podílu na akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti, podíly na zisku z členství v družstvu,
2. podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání,
3. úroky, výhry, výnosy z vkladních listů,

4. dávky penzijního připojištění se státním příspěvkem či plnění ze soukromého životního pojištění.

3.6.4 Příjmy z pronájmu

Příjmy z pronájmu jsou (§ 9 ZDP)

1. příjmy z pronájmu nemovitostí nebo bytů,
2. příjmy z pronájmu movitých věcí.

Pokud poplatník neprokáže skutečně vynaložené výdaje, může si uplatnit výdaje ve výši 30 % příjmů z pronájmu.

3.6.5 Ostatní příjmy

Do této skupiny patří ostatní příjmy, při kterých dochází ke zvýšení majetku, pokud nejde o příjmy podle § 6 - § 9 ZDP. (Pelech, Pelc, 2008)

Příjmy jsou vymezeny v § 10 ZDP, zde uvádím pouze několik případů:

1. příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného pronájmu,
2. příjmy z převodu vlastní nemovitosti nebo bytu,
3. příjmy ze zděděných práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, včetně autorských práv,
4. příjmy z prodeje nemovitého majetku v době kratší než je doba časového testu.

U těchto příjmů se uznávají jen prokázané výdaje vynaložené na dosažení příjmů, nikoliv na udržení a zajištění příjmů. Jsou-li výdaje vyšší než příjem, k rozdílu se nepřihlíží. U ostatních příjmů tedy nemůže vzniknout daňová ztráta.

3.6.6 Metodika stanovení základu daně

V následující tabulce uvádím, jak se stanoví základ daně podle jednotlivých dílčích základů daně.

Tab. č. 1 - Dílčí základ daně v roce 2008

<i>Dílčí základ daně v roce 2008</i>	
§ 6	Celkový příjem x 1,35
§ 7	Příjmy - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
§ 8	Příjmy plynoucí poplatníkovi v kalendářním roce
§ 9	Příjmy - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
§ 10	Příjmy - výdaje na dosažení

Pramen: Zdaňování příjmů fyzických osob 2008, Vybíhal

Základ daně (ZD) fyzické osoby se stanoví takto: (Vybíhal, 2008)

$$\mathbf{ZD = (DZD \text{ § 6} + \mathbf{DZD \text{ § 7} + DZD \text{ § 8} + DZD \text{ § 9} + DZD \text{ § 10}) - N\check{C} - PO,}$$

kde DZD § 6 je dílčí základ daně ze závislé činnosti a funkčních požitků,
DZD § 7 je dílčí základ daně z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
DZD § 8 je dílčí základ daně z kapitálového majetku,
DZD § 9 je dílčí základ daně z pronájmu,
DZD § 10 je dílčí základ daně z ostatních příjmů,
NČ je nezdanitelná část základu daně - § 15 ZDP,
PO jsou odečitatelné položky - § 34 ZDP.

Výdaje na dosažení příjmů jsou např. spotřeba materiálu, energie, mzdy, nájemné, náhrady cestovních výdajů, přepravné, spotřeba pohonných hmot.

Výdaje na zajištění příjmů jsou např. pojištění majetku, odpisy hmotného a nehmotného majetku, výdaje na opravy a údržbu.

Výdaje na udržení příjmů jsou náklady na reklamu, propagaci, zaškolení zaměstnanců aj.

3.7 Nezdánitelné části základu daně

Tyto položky při splnění určitých podmínek snižují základ daně fyzické osoby. Pro zdaňovací období 2007 a 2008 jsou stanoveny tyto nezdanitelné částky:

Tab. č. 2 - Položky odečitatelné od základu daně v roce 2007 a 2008

<i>Nezdánitelné části základu daně</i>	<i>Odpočet</i>	<i>Podmínka</i>
<i>Hodnota darů</i>	Minimální částka je 1 000 Kč nebo 2 % ze základu daně, nejvýše 10 % z celoročního daňového základu (v roce 2008 z tzv. hrubé mzdy). Hodnota 1 odběru krve bezpříspěvkového dárce se oceňuje částkou 2 000 Kč.	Lze odečíst zejména dary, které poskytneme obcím, krajům, organizačním složkám státu, na vědu a výzkum, na kulturu, policii, na náboženské, humanitní nebo charitativní účely, na školská a zdravotnická zařízení. (§ 15, odst. 1 ZDP).
<i>Úrok z úvěrů ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru</i>	Za zdaňovací období u poplatníků v téže domácnosti lze odečíst maximálně 300 000 Kč zaplacených úroků. Při placení úroků jen po část roku se uplatňuje 1/12 max. částky za každý měsíc placení úroků.	Úvěr musí být čerpán zejména na bytové potřeby (§ 15 odst. 3 ZDP) a poplatník musí být vlastníkem předmětu bytové výstavby. Poplatník musí doložit plátcí tyto doklady: smlouvu o úvěru, stavební povolení, výpis z listu vlastnictví, potvrzení

		o skutečně zaplacené částce úroků, které jsou sníženy o státní příspěvek.
<i>Príspevky na penzijní připojištění se státním příspěvkem</i>	Zaplacené příspěvky se nejprve musí snížit o částku 6 000 Kč, zbylou částku si lze poté uplatnit jako nezdavitelnou část základu daně, maximálně však 12 000 Kč.	Poplatník musí mít uzavřenou smlouvu o penzijním připojištění se státním příspěvkem (§ 15 odst. 5 ZDP).
<i>Odpočet částky poplatníkem zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění</i>	Maximálně lze snížit základ daně o částku 12 000 Kč ročně (i v případě, že má poplatník uzavřeno více smluv s více pojišťovnami).	Poplatník musí mít uzavřenou smlouvu s pojišťovnou a poplatník musí být ve smlouvě uveden jako pojistník i pojištěný v 1 osobě.
<i>Zaplacené členské příspěvky odborové organizaci</i>	Maximálně lze odečíst 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč.	Poplatník doloží plátcí potvrzení odborové organizace o výši a zaplacení členského příspěvku.
<i>Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání</i>	Odečitatná částka činí 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním pojištěním činí tato částka 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením 15 000 Kč.	Poplatník doloží potvrzení o výši zaplacené částky za zkoušku.

Pramen: Zdaňování příjmů fyzických osob 2008, Vybíhal

3.8 Slevy na dani

Slevy na dani představují solidární prvek naší daňové soustavy a zohledňují rodinnou, sociální a zdravotní situaci poplatníka daně z příjmů. Snižují jeho daňovou povinnost. Upravuje je § 35 ZDP.

Vybíhal (2008) rozděluje slevy na dani do 3 skupin:

- klasické slevy na dani, které jsou poskytovány fyzickým osobám z titulu zaměstnávání osob se změněnou pracovní schopností,
- slevy na dani pro příjemce investičních pobídek – tzv. daňové prázdniny,
- daňová zvýhodnění, která lze uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo jejich kombinací (tab. č. 3).

3.8.1 Klasické slevy na dani

Tab. č. 3 – Přehled slev na dani

<i>Sleva na</i>	<i>rok 2007</i>	<i>rok 2008</i>
<i>poplatníka vyjma starobních důchodců</i>	7 200 Kč	24 840 Kč
<i>poplatníka – starobního důchodce</i>	0 Kč	24 840 Kč
<i>druhého manžela s příjmy do stanoveného limitu</i>	4 200 Kč	24 840 Kč
<i>poživatele část. invalidního důchodu</i>	1 500 Kč	2 520 Kč
<i>poživatele plného invalidního důchodu</i>	3 000 Kč	5 040 Kč
<i>držitele průkazu ZTP/P</i>	9 600 Kč	16 140 Kč
<i>studujícího</i>	2 400 Kč	4 020 Kč

Pramen: Marková, Daňové zákony, 2008

Pokud zaměstnanec podepíše u svého zaměstnavatele prohlášení k dani, může si tyto slevy (resp. jejich dvanáctinu) na dani uplatnit měsíčně, pouze sleva na dani na druhého manžela se uplatňuje až při ročním zúčtování.

Sleva na druhého manžela se může uplatnit v případě, že u druhého z manželů nepřesáhnou příjmy limit stanovený zákonem. Pro rok 2007 byl tento limit stanoven do částky 38 040 Kč ročně a pro rok 2008 je stanoven na 68 000 Kč.

Do vlastních příjmů se nezahrnuje:

- zvýšení důchodu pro bezmocnost,
- dávky státní sociální podpory a sociální péče,
- dávky pomoci v hmotné nouzi,
- příspěvek na péči,
- sociální služby,
- státní příspěvky na penzijní připojištění nebo na stavební spoření,
- stipendium poskytované studujícím soustavně se připravujícím na budoucí povolání.

V případě, že druhý manžel je držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek – na 49 680 Kč.

Poplatník je povinen předložit plátcí daně potřebné doklady k uplatnění slevy na dani.

3.8.2 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit na vyživované dítě, které s ním žije v domácnosti s účinností od 1. 1. 2005 ve výši 10 680 Kč pro rok 2008. Může je uplatnit formou:

- slevy na dani,
- daňového bonusu,
- kombinací slevy na dani a daňového bonusu.

V případě, že daňové zvýhodnění je vyšší než daňová povinnost, vzniká daňový bonus. Poplatník si může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však do výše 52 200 Kč ročně. Je-li dítě poplatníka držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek, ale částka daňového bonusu se nemění. Další podmínkou pro získání daňového bonusu je to, že poplatník musí dosáhnout minimálního příjmu ve výši šestinásobku minimální mzdy.

Daňové zvýhodnění na dítě si může uplatnit za stejné zdaňovací období vždy jen jeden z poplatníků společně žijících v jedné domácnosti. Poplatník, který u svého zaměstnavatele podepsal prohlášení k dani, si může daňové zvýhodnění uplatnit měsíčně. Měsíční částka činí 1/12 roční částky, tj. 890 Kč měsíčně na 1 vyživované dítě. Obdobně je limitován daňový bonus. Měsíční daňový bonus lze vyplatit, pokud činí minimálně 50 Kč, maximální částka je pak 4 350 Kč. Zaměstnavatel může poplatníkovi vyplatit daňový bonus, pokud výše zaměstnancova příjmu činí alespoň minimální mzdu.

Tab. č. 4 – Daňové zvýhodnění na dítě

<i>Výpočet mzdy</i>	<i>1 dítě</i>	<i>2 děti</i>	<i>3 děti</i>	<i>4 děti</i>
<i>Měsíční příjem</i>	18 000 Kč	18 000 Kč	18 000 Kč	18 000 Kč
<i>Zdravotní pojištění</i>	810 Kč	810 Kč	810 Kč	810 Kč
<i>Sociální pojištění</i>	1 440 Kč	1 440 Kč	1 440 Kč	1 440 Kč
<i>Superhrubá mzda</i>	24 300 Kč	24 300 Kč	24 300 Kč	24 300 Kč
<i>Záloha na daň</i>	3 645 Kč	3 645 Kč	3 645 Kč	3 645 Kč
<i>Měsíční sleva na poplatníka</i>	2 070 Kč	2 070 Kč	2 070 Kč	2 070 Kč
<i>Daňové zvýhodnění</i>	890 Kč	1 780 Kč	2 670 Kč	3 560 Kč
<i>Skutečně sražená záloha na daň</i>	685 Kč	-205 Kč	-1 095 Kč	-1 985 Kč
<i>Čistý příjem</i>	15 065 Kč	15 955 Kč	16 845 Kč	17 735 Kč

Pramen: vlastní výpočty

V předešlé tabulce je uveden příklad na daňové zvýhodnění na dítě.

Pokud má poplatník pouze 1 dítě, uplatňuje si daňové zvýhodnění na dítě jako slevu na dani. Poplatník s více než 2 dětmi získává daňové zvýhodnění jako kombinaci slevy na dani a daňového bonusu. Pokud by měl poplatník více než 4 děti, neuplatňoval by si celé daňové zvýhodnění, protože tato částka by byla větší než je maximální částka daná zákonem = 4 350 Kč.

Z následující tabulky číslo 5 je vidět, jak velké je daňové zvýhodnění ze zálohy na daň po odečtení základní slevy. S větším počtem dětí klesá podíl daňového zvýhodnění na slevě na dani a roste podíl daňového bonusu. Pokud má poplatník daňové zvýhodnění na 1 dítě, je celé vypláceno jako sleva na dani. U poplatníka se 4 daňovými zvýhodněními tvoří daňový bonus více než 55 % daňového zvýhodnění.

Tab. č. 5 – Daňové zvýhodnění v kombinaci slevy na dani a daňového bonusu

	<i>1 dítě</i>	<i>2 děti</i>	<i>3 děti</i>	<i>4 děti</i>
<i>Záloha na daň</i>	3 645 Kč	3 645 Kč	3 645 Kč	3 645 Kč
<i>Měsíční sleva na poplatníka</i>	2 070 Kč	2 070 Kč	2 070 Kč	2 070 Kč
<i>Daňové zvýhodnění na dítě</i>	890 Kč	1 780 Kč	2 670 Kč	3 560 Kč
<i>Daňový bonus</i>	0 Kč	205 Kč	1 095 Kč	1 985 Kč
<i>Daňové zvýhodnění jako</i>				
<i>- sleva na dani</i>	100,00%	88,48%	58,99%	44,24%
<i>- daňový bonus</i>	0,00%	11,52%	41,01%	55,76%

Pramen: vlastní výpočty

3.9 Daňové přiznání

Daňové přiznání není povinen podat ten poplatník, který má příjmy:

- ze závislé činnosti a funkčních požitků – pouze od jednoho anebo postupně od více plátců,
- které podléhají DPFO a jsou nižší než 15 000 Kč, a poplatník nevykazuje daňovou ztrátu,
- podle § 7 - § 10 ZDP nižší než 6 000 Kč.

Ostatní poplatníci mají povinnost podat daňové přiznání. Daňové přiznání musí např. podat poplatník, který je nerezidentem a chce si uplatnit slevu na manželku, invaliditu nebo daňové zvýhodnění na vyživovanou osobu a má 90 % příjmů ze zdrojů na území České republiky. Pokud si však uplatňuje pouze základní slevu nebo slevu na studenta, pak si může požádat o roční zúčtování u svého zaměstnavatele.

Obecný termín pro podání daňového přiznání je stanoven nejpozději do 31. března následujícího kalendářního roku, popřípadě do 30. června následujícího roku, pokud je poplatník zastoupen na základě plné moci advokátem nebo daňovým poradcem.

Daň z příjmů fyzických osob se platí jednorázově nebo zálohově. Jednorázově se platí, pokud příjmy jsou zdaněny srážkovou daní nebo pokud poplatník nemá povinnost platit zálohy na daň. Je-li poplatník zaměstnancem, pak platí daň zálohově.

4. Zdaňování příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Při zdaňování příjmů fyzických osob dochází k velké škále daňových situací. Pro správné daňové posouzení příjmů záleží převážně na těchto faktorech:

- zda poplatník podepsal prohlášení k dani,
- výši měsíčního příjmu v Kč,
- zda se zdroj příjmů nachází na území ČR,
- zda se jedná o příjem ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. a), d) a odst. 10 nebo odst. 1 písm. b), c) ZDP.
- zda je poplatník daňovým rezidentem ČR.

4.1 Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Zaměstnanec má právo, nikoliv povinnost u svého zaměstnavatele předložit podepsané Prohlášení poplatníka, které má význam zejména pro uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění. Obsah prohlášení nalezneme v § 38k odst. 4 ZDP a je promítnut v tiskopise Prohlášení (MFin 5457).

Zaměstnanec Prohlášení podepíše při nástupu do zaměstnání, nejpozději do 30 dnů po nástupu a pak každoročně do 15. února na běžný rok s případným uvedením změn. Podepsáním Prohlášení zaměstnanec sděluje, že u jiného zaměstnavatele neuplatňuje slevy a daňové zvýhodnění. Pokud zaměstnanec v průběhu kalendářního měsíce změní svého zaměstnavatele, může mít v tomto případě podepsané Prohlášení u druhého zaměstnavatele s účinností od 1. dne následujícího měsíce. Oba zaměstnavatelé mu vypočtou zálohu na daň, ale pouze 1 z nich odečte slevy na dani a daňové zvýhodnění.

Dále je poplatník povinen prokázat plátcí daně rozhodné skutečnosti pro nárok na uznání nezdanitelných částek a daňového zvýhodnění. Při nástupu do zaměstnání přihlédne zaměstnavatel k těmto skutečnostem již v měsíci nástupu do zaměstnání, pokud zde nenastanou situace, které jsou uvedeny v předcházejícím odstavci.

Pokud má zaměstnanec podepsané Prohlášení, zaměstnavatel mu z jeho mzdy srazí zálohu, popř. vyplatí daňový bonus, zatímco u zaměstnance bez podepsaného prohlášení musí zaměstnavatel posoudit, zda zaměstnanci vyčíslit a srazit zálohu na daň nebo konečnou srážkovou daň. Příjmy, z nichž se sráží konečná daň zvláštní sazbou, nevstupují do ročního zúčtování ani do daňového přiznání. Srážkou daně sazbou podle § 36 ZDP provedenou tuzemským plátcem je daň vyrovnána.

Pobíral-li poplatník v kalendářním měsíci mzdu od více zaměstnavatelů - od více plátců daně, ke slevám na dani a k nezdanitelným částkám přihlédne pouze 1 plátec a to ten, u kterého zaměstnanec podepsal Prohlášení. Po ukončení zdaňovacího období provede tento zaměstnavatel na žádost zaměstnance výpočet daně a roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění za uplynulé zdaňovací období, pokud sám poplatník není povinen podat daňové přiznání.

4.2 Výše měsíčního příjmu

Pokud úhrnná výše příjmů u téhož zaměstnavatele se sídlem nebo bydlištěm na území ČR před zvýšením (o ZSP, které platí za svého zaměstnance zaměstnavatel) nepřesáhne za kalendářní měsíc 5 000 Kč, nevybírá se daň zálohově, ale srážkově. To platí pro zaměstnance, který nepodepsal Prohlášení k dani – zaměstnanec neuplatňuje nezdanitelné částky základu daně. Tuto problematiku upravuje § 6 odst. 4 ZDP.

Srážku daně provádí zaměstnavatel ve výši 15 % ze samostatného základu daně. Základ daně i daň se zaokrouhlují na celé Kč dolů. Řádným a včasným provedením srážky daně se daňová povinnost poplatníka považuje za splněnou.

Z následující tabulky číslo 6 je patrná výše příjmu při různých režimech pracovního poměru. Jedná se o poplatníka, který má možnost uplatňovat pouze slevu na poplatníka a jeho měsíční příjem u 1 zaměstnavatele činí 5 000 Kč.

Tab. č. 6 – Výpočet mzdy při různých pracovních poměrech bez slev, kromě slevy na poplatníka

<i>Výpočet mzdy</i>	<i>na základě</i>			
	<i>pracovního poměru</i>		<i>dohoda o provedení práce</i>	
	<i>bez podepsaného prohlášení k dani</i>	<i>s podepsaným prohlášením k dani</i>	<i>bez podepsaného prohlášení k dani</i>	<i>s podepsaným prohlášením k dani</i>
<i>Měsíční příjem</i>	5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč
<i>Zdravotní pojištění</i>	225 Kč	225 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Sociální pojištění</i>	400 Kč	400 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Základ daně</i>	6 750 Kč	6 750 Kč	5 000 Kč	5 000 Kč
<i>Daň</i>	1 012 Kč	1 012 Kč	750 Kč	750 Kč
<i>Slevy na dani</i>	0 Kč	2 070 Kč	0 Kč	2 070 Kč
<i>Čistý příjem</i>	3 363 Kč	4 375 Kč	4 250 Kč	5 000 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Z tabulky je zřejmé, že nejvyšší čistý příjem má zaměstnanec, který pracuje na dohodu a u daného zaměstnavatele a má podepsané prohlášení k dani.

Pokud zaměstnanec pracuje na základě pracovní smlouvy, je opět pro něj výhodnější podepsat prohlášení k dani. S ohledem na malý příjem se může jednat např. o někoho, kdo byl část měsíce nemocen nebo nezaměstnaný.

Zaměstnanec, který nemá podepsané prohlášení u tohoto zaměstnavatele, má patrně podepsané prohlášení u jiného zaměstnavatele. Z toho vyplývá, že tento příjem je jeho vedlejším příjmem a že si uplatňuje slevy na dani a nezdanitelné části u jiného zaměstnavatele.

Dohoda o provedení práce je z pohledu zaměstnance i zaměstnavatele také velice výhodná. Ze zaměstnanců, kteří pracují na dohodu, nemusí platit zaměstnavatel

zdravotní a sociální pojištění (35 % z jejich hrubé mzdy) a zaměstnanec ze svého příjmu nemusí platit též zdravotní a sociální pojištění. Práce na dohodu je však limitována počtem odpracovaných hodin. Zaměstnanec při tomto režimu pracovního poměru u jednoho zaměstnavatele může maximálně odpracovat za rok 150 hodin v jednom kalendářním roce.

Vedle dohody o provedení práce existuje dohoda o pracovní činnosti. Tato dohoda není limitována počtem odpracovaných hodin. Z tohoto příjmu se odvádí zdravotní a sociální pojištění, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance i zaměstnanec sám za sebe. Základ daně tvoří tedy superhrubá mzda. Daňová povinnost z dohody o pracovní činnosti je vyšší. Srážka zdravotního a sociálního pojištění se neuplatňuje, je-li dohoda sjednána na dobu 7 dní jdoucích po sobě a méně, nebo započitatelný příjem dosahuje částky menší než 400 Kč v kalendářním měsíci.

Tab. č. 7 – Výpočet mzdy na základě dohody o pracovní činnosti bez slev, kromě slevy na poplatníka

<i>Výpočet mzdy</i>	<i>na základě dohody o pracovní činnosti</i>	
	<i>bez podepsaného prohlášení k dani</i>	<i>s podepsaným prohlášením k dani</i>
<i>Měsíční příjem</i>	5 000 Kč	5 000 Kč
<i>Zdravotní pojištění</i>	225 Kč	225 Kč
<i>Sociální pojištění</i>	400 Kč	400 Kč
<i>Základ daně</i>	6 750 Kč	6 750 Kč
<i>Daň</i>	1 012 Kč	1 012 Kč
<i>Slevy na dani</i>	0 Kč	2 070 Kč
<i>Čistý příjem</i>	3 363 Kč	4 375 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Daňová povinnost z dohody o pracovní činnosti podle tabulky číslo 7 je vyšší než u dohody o provedení práce, avšak je shodná s pracovním poměrem. Pokud by však byla dohoda o pracovní činnosti sjednána na dobu 7 dní, pak by zaměstnanec ani zaměstnavatel nemuseli platit ZSP a výpočet mzdy by byl shodný s dohodou o provedení práce.

Pokud má zaměstnanec podepsané prohlášení k dani, jedná se o zálohu na daň. V opačném případě se jedná o daň srážkovou. Vzhledem k tomu, že příjem je nižší nebo roven 5 000 Kč, bere se provedením srážky daně daňová povinnost poplatníka za vyřízenou.

4.3 Druh příjmů ze závislé činnosti

Zákon o dani z příjmů rozlišuje, zda se jedná či nejedná o příjmy podle § 6 odst. 1 písm. a), d) ZDP a podle § 6 odst. 10 ZDP nebo o příjmy podle § 6 odst. 1 písm. b), c).

4.3.1 Příjmy podle § 6 odst.1 písm. a), d) ZDP a příjmy podle § 6 odst. 10 ZDP

Mezi tyto příjmy patří:

- Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního, členského nebo obdobného poměru, kde poplatník je povinen dbát příkazů plátce,
- příjmy žáků a studentů z praktického výcviku,
- funkční požitky – platy a odměny za funkce, poplatník zde není povinen dbát příkazů plátce (např. členové vlády, poslanci, senátoři, zastupitelé v územně samosprávných celcích, atd.).

Tyto příjmy jsou zdaněny přímo srážkou, pokud je hrubá mzda do 5 000 Kč a zaměstnanec nepodepsal Prohlášení, nebo zálohou na daň, pokud jsou tyto příjmy vyšší.

4.3.2 Příjmy podle § 6 odst.1 písm. b), c) ZDP

Mezi tyto příjmy patří:

- příjmy za práci členů družstev,
- příjmy společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným,
- příjmy komanditistů komanditních společností,
- odměny členů statutárních orgánů a jiných právnických osob.

U těchto příjmů se nerozlišuje jejich výše. Plátce odvede za poplatníka zálohu na daň ve výši 15 % ze zdanitelné mzdy. Srážková daň se v žádném případě nepoužije.

Výjimkou je pouze srážková daň 15 % bez ohledu na výši příjmu u odměn členů statutárních orgánů a dalších právnických osob, jde-li o členy, kteří jsou daňovými nerezidenty v ČR.

V následující tabulce číslo 8 je příklad výpočtu mzdy za leden 2008 člena statutárního orgánu. Poplatníková měsíční mzda v lednu 2008 činí 26 000 Kč, u tohoto plátce nemá podepsané prohlášení k dani.

Tab. č. 8 – Výpočet mzdy člena statutárního orgánu

Výpočet mzdy	Člen statutárního orgánu	
	rezident ČR	nerezident ČR
Příjem v měsíci lednu 2008	26 000 Kč	26 000 Kč
Zdravotní pojištění	1 170 Kč	1 170 Kč
Sociální pojištění	2 080 Kč	2 080 Kč
Základ daně	35 100 Kč	35 100 Kč
Srážková daň	0 Kč	5 265 Kč
Záloha na dani	5 265 Kč	0 Kč
Čistý příjem	17 485 Kč	17 485 Kč

Pramen: vlastní výpočty

5. Zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v roce 2007

5.1 Dílčí základ daně v roce 2007

Základ daně pro výpočet částky daně je úhrn příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků zúčtovaný nebo vyplacený poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období, mimo příjmů, které jsou zdaněny srážkovou daní, a příjmů, které nejsou předmětem daně, snížený o:

- částky, které jsou od daně osvobozeny,
- částky sražené nebo zaměstnavatelem uhrazené na pojistné na sociální zabezpečení, na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a na pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen podle zvláštních předpisů platit zaměstnanec.

Dílčí základ z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (DZD) se stanoví takto (Vybíhal 2007):

$$\mathbf{DZD = P_c - (P_z + P_s)}$$

kde P_c je celkový příjem zaměstnance (hrubá mzda),

P_z je zdravotní pojistné, které si platí zaměstnanec sám za sebe,

P_s je sociální pojistné, které si platí zaměstnanec sám za sebe.

5.2 Daň

Daň ze základu daně pro výpočet roční daňové povinnosti se stanoví podle následující tabulky číslo 9. Daňový základ se zaokrouhlí do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny dolů. Při počítání daňových záloh z měsíční mzdy se berou v úvahu dvanáctiny stanovených částek v tabulce č. 9.

Tab. č. 9 – Výpočet daně v roce 2007

<i>Základ pro výpočet daně</i>		<i>Daň</i>	<i>Ze základu přesahujícího</i>
<i>od Kč</i>	<i>do Kč</i>		
0	121 200	12%	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Pramen: Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

V roce 2007 se využívala sazba daně klouzavě progresivní. Její výše byla od 12 % do 32 %.

5.3 Pojistné zaměstnanců v roce 2007

Při výpočtu zálohy na daň nebo daňové povinnosti se z příjmů poplatníka ze závislé činnosti nebo z funkčních požitků srazí pojistné na zdravotní a sociální pojištění. Celkem toto pojistné činí 12,5 % z vyměřovacího základu – z jeho hrubé mzdy.

5.3.1 Zdravotní pojištění

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění činí 4,5 % a odvede jej zaměstnavatel za zaměstnance příslušné zdravotní pojišťovně v termínu určeném pro výplatu mezd za příslušný měsíc.

Dále odvede zaměstnavatel pojistné na zdravotní pojištění ve výši 9 % z vyměřovacího základu za zaměstnance. Tento náklad je pro zaměstnavatele daňově uznatelný.

5.3.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění se skládá z důchodového pojištění, nemocenského pojištění a z příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Toto pojistné odvádí zaměstnavatel příslušné správě (okresní nebo městské) sociálního zabezpečení ve stejném termínu jako u pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

Zaměstnavatel strhne ze zaměstnancovy hrubé mzdy celkem 8 % na sociální pojištění – z toho 6,5 % na důchodové pojištění, 1,1 % na nemocenské pojištění a 0,4 % na státní politiku zaměstnanosti.

V následující tabulce uvádím přehled sazeb sociálního a zdravotního pojištění.

Tab. č. 10 - Sazby zdravotního a sociálního pojištění (v % z vyměřovacího základu)

<i>Subjekt</i>	<i>Veřejné zdravotní pojištění</i>	<i>Důchodové pojištění</i>	<i>Nemocenské pojištění</i>	<i>Státní politika zaměstnanosti</i>	<i>Celkem SP</i>
<i>Zaměstnanec</i>	4,5%	6,5%	1,1%	0,4%	8,0%
<i>Zaměstnavatel</i>	9,0%	21,5%	3,3%	1,2%	26,0%
<i>Celkem</i>	13,5%	28,0%	4,4%	1,6%	34,0%

Pramen: Zdanění příjmů fyzických osob 2007, Vybíhal

Zaměstnavatel odvede za své zaměstnance 26 % (z toho je 3,3 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti) z jejich vyměřovacích základů a tento náklad je pro ně daňově uznatelný.

5.4 Schéma výpočtu mzdy v roce 2007

5.4.1 Výpočet měsíční mzdy

Měsíční příjem

- zdravotní pojištění – hrazené zaměstnancem = 4,5 % - zaokrouhlíme na celé Kč nahoru
- sociální pojištění - hrazené zaměstnancem = 8 % - zaokrouhlíme na celé Kč nahoru
- = základ daně = hrubý příjem – ZP – SP, který zaokrouhlíme na celé 100 Kč nahoru
 - záloha na daň
 - slevy na dani
 - daňové zvýhodnění
- = čistý příjem = hrubý příjem – ZP – SP – záloha na daň snížená o měsíční slevy

5.4.2 Výpočet mzdy v roce 2007

V následující tabulce uvádím výpočet mzdy při různé výši měsíčního příjmu. Tento poplatník je bezdětný a uplatňuje si pouze základní slevu.

Tab. č. 11 – Výpočet mzdy v roce 2007 bez slev, kromě slevy na poplatníka

<i>Měsíční příjem</i>	<i>9 000 Kč</i>	<i>12 000 Kč</i>	<i>15 000 Kč</i>	<i>18 000 Kč</i>	<i>20 000 Kč</i>
<i>Roční příjem</i>	<i>108 000 Kč</i>	<i>144 000 Kč</i>	<i>180 000 Kč</i>	<i>216 000 Kč</i>	<i>240 000 Kč</i>
<i>ZP</i> <i>zaměstnanec</i>	4 860 Kč	6 480 Kč	8 100 Kč	9 720 Kč	10 800 Kč
<i>SP</i> <i>zaměstnanec</i>	8 640 Kč	11 520 Kč	14 400 Kč	17 280 Kč	19 200 Kč
<i>Základ daně</i>	94 500 Kč	126 000 Kč	157 500 Kč	189 000 Kč	210 000 Kč
<i>Základ daně</i> <i>zaokrouhlený</i>	94 500 Kč	126 000 Kč	157 500 Kč	189 000 Kč	210 000 Kč
<i>Záloha na daň</i>	11 340 Kč	15 456 Kč	21 441 Kč	27 426 Kč	31 416 Kč
<i>Sleva na dani -</i> <i>na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč
<i>Daňové</i> <i>zvýhodnění</i>	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Záloha na daň</i> <i>po slevě</i>	4 140 Kč	8 256 Kč	14 241 Kč	20 226 Kč	24 216 Kč
<i>Čistý příjem</i>	90 360 Kč	117 744 Kč	143 259 Kč	168 774 Kč	185 784 Kč

<i>Měsíční příjem</i>	<i>25 000 Kč</i>	<i>30 000 Kč</i>	<i>40 000 Kč</i>	<i>50 000 Kč</i>	<i>80 000 Kč</i>
<i>Roční příjem</i>	<i>300 000 Kč</i>	<i>360 000 Kč</i>	<i>480 000 Kč</i>	<i>600 000 Kč</i>	<i>960 000 Kč</i>
<i>ZP</i> <i>zaměstnanec</i>	13 500 Kč	16 200 Kč	21 600 Kč	27 000 Kč	43 200 Kč
<i>SP</i> <i>zaměstnanec</i>	24 000 Kč	28 800 Kč	38 400 Kč	48 000 Kč	76 800 Kč
<i>Základ daně</i>	262 500 Kč	315 000 Kč	420 000 Kč	525 000 Kč	840 000 Kč
<i>Základ daně</i> <i>zaokrouhlený</i>	262 500 Kč	315 000 Kč	420 000 Kč	525 000 Kč	840 000 Kč
<i>Záloha na daň</i>	44 037 Kč	57 162 Kč	89 628 Kč	123 228 Kč	224 028 Kč

<i>Sleva na dani - na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč
<i>Daňové zvýhodnění</i>	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Záloha na daň po slevě</i>	36 837 Kč	49 962 Kč	82 428 Kč	116 028 Kč	216 828 Kč
<i>Čistý příjem</i>	225 663 Kč	265 038 Kč	337 572 Kč	408 972 Kč	623 172 Kč

<i>Měsíční příjem</i>	<i>100 000 Kč</i>	<i>150 000 Kč</i>	<i>200 000 Kč</i>	<i>300 000 Kč</i>	<i>500 000 Kč</i>
<i>Roční příjem</i>	<i>1 200 000 Kč</i>	<i>1 800 000 Kč</i>	<i>2 400 000 Kč</i>	<i>3 600 000 Kč</i>	<i>6 000 000 Kč</i>
<i>ZP zaměstnanec</i>	54 000 Kč	81 000 Kč	108 000 Kč	162 000 Kč	270 000 Kč
<i>SP zaměstnanec</i>	96 000 Kč	144 000 Kč	192 000 Kč	288 000 Kč	480 000 Kč
<i>Základ daně</i>	1 050 000 Kč	1 575 000 Kč	2 100 000 Kč	3 150 000 Kč	5 250 000 Kč
<i>Základ daně zaokrouhlený</i>	1 050 000 Kč	1 575 000 Kč	2 100 000 Kč	3 150 000 Kč	5 250 000 Kč
<i>Záloha na daň</i>	291 228 Kč	459 228 Kč	627 228 Kč	963 228 Kč	1 635 228 Kč
<i>Sleva na dani - na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč	7 200 Kč
<i>Daňové zvýhodnění</i>	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Záloha na daň po slevě</i>	284 028 Kč	452 028 Kč	620 028 Kč	956 028 Kč	1 628 028 Kč
<i>Čistý příjem</i>	765 972 Kč	1 122 972 Kč	1 479 972 Kč	2 193 972 Kč	3 621 972 Kč

Pramen: vlastní výpočty

5.4.3 Roční zúčtování

Při ročním zúčtování sečteme příjmy zaměstnance v průběhu roku. Dílčí základ daně zjistíme jako sumu hrubých příjmů po odečtení částky sraženého pojistného. Vypočteme základ daně, od kterého odečteme nezdanitelné části daně a ten následně zaokrouhlíme na celé 100 Kč dolů a získáme daň.

Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění je institutem určeným pro poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti a s funkčními požitky, kteří po skončení roku nejsou povinni a ani sami dobrovolně nebudou podávat daňové přiznání.

O roční zúčtování nemohou požádat zaměstnanci a příjemci funkčních požitků, kteří:

- mají souběžně příjmy z podnikatelské a jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z pronájmu, příjmy z kapitálového majetku (mimo příjmů, ze kterých je daň sražena), a ostatních příjmů (mimo příjmů osvobozených) a jejich celková výše činila za rok více než 6 000 Kč,
- půjčují svým zaměstnavatelům půjčky na způsob úsporných vkladů a zaměstnavatelé z nich vyplácí zaměstnancům úroky a jiné výnosy,
- pobírají mzdu od více zaměstnavatelů zároveň a u druhého zaměstnavatele měli mzdu vyšší než 5 000 Kč.

K ročnímu zúčtování musí poplatník přiložit potvrzení zaměstnavatele o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků, o sražených zálohách na daň a daňové zvýhodnění. Toto potvrzení je povinen vydat zaměstnanci zaměstnavatel na jeho žádost.

Zaměstnanec, který nemá povinnost podat daňové přiznání a který během roku pobíral mzdu pouze od jednoho zaměstnavatele nebo od více zaměstnavatelů (ale postupně za sebou) může, ale nemusí, požádat o provedení ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Pokud tento zaměstnanec nepožádá o roční zúčtování, považuje se (pokud jsou správně sražené zálohy na daň a poskytnuté daňové

zvýhodnění) jeho daňová povinnost za splněnou. Sražené zálohy se tudíž po skončení zdaňovacího období stávají daní.

Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění provede poslední plátce příjmu v minulém roce. Pokud měl zaměstnanec postupně více zaměstnanců během minulého roku, musí od všech plátců daně doložit potvrzení o vyplacené mzdě, o sraženém pojistném, uplatňovaných slevách na dani, sražených zálohách na daň z příjmů a o poskytnutém měsíčním zvýhodnění na děti. Bez těchto potvrzení roční zúčtování nelze provést.

Poplatník je povinen předložit všechny potřebné doklady k provedení ročního zúčtování nejpozději do 15. února po uplynutí zdaňovacího období. Plátce daně provede roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nejpozději do 31. března.

Po provedení ročního zúčtování může vzniknout zaměstnanci přeplatek nebo nedoplatek na dani. Nedoplatek (za předpokladu sražených záloh ve správné výši) se od zaměstnance nevybere, suma odvedených záloh představuje jeho celoroční daňovou povinnost. Případný přeplatek se zaměstnanci vrátí, pokud je vyšší než 50 Kč, a to nejpozději při zúčtování mzdy za březen. Zaměstnavatel odvede o tuto částku nižší odvod záloh správci daně.

V následující tabulce číslo 12 je provedeno roční zúčtování u zaměstnance v roce 2007 a 2008. Poplatník má roční příjem 310 000 Kč, uplatňuje si slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na 1 dítě. Jako nezdánitelné části uvádí hodnotu daru 5 000 Kč a roční příspěvek na penzijní připojištění, kde zaplatil 12 000 Kč. Sražené zálohy na daň jsou uvedeny v řádku 20. Poplatník v roce 2007 neuplatňoval společné zdanění manželů.

Tab. č. 12 – Roční zúčtování v roce 2007 a 2008

POLOŽKA		2007	2008	
1	Úhrn hrubých příjmů od všech plátců včetně neosvobozených příjmů a vozidla ke služebním i soukromým účelům	300 000 Kč	300 000 Kč	
2	Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnavatel sám za sebe	XXX	105 000 Kč	
	Úhrn pojistného, které je povinen platit zaměstnanec sám za sebe	37 500 Kč	XXX	
3	Základ daně od všech plátců	262 500 Kč	405 000 Kč	
4	Nezdanitelné částky §15	hodnota darů	5 000 Kč	5 000 Kč
5		úroky z úvěru (úvěrů)		
6		příspěvky na penzijní připojištění	6 000 Kč	6 000 Kč
		pojistné na soukromé životní připojištění		
7		členské příspěvky odbor.organizaci		
8		úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání		
9	Nezdanitelné částky celkem	11 000 Kč	11 000 Kč	
10	Základ daně snížený o nezdanitelné částky (zaokrouhlený na 100 Kč dolů)	251 500 Kč	394 000 Kč	
11	Vypočtená daň	41 287 Kč	59 100 Kč	
12	Slevy na dani podle §35ba	a) na poplatníka	7 200 Kč	24 840 Kč
13		b) na manželku		
14		c) na částečnou invaliditu		
15		d) na plnou invaliditu		
16		e) na průkaz ZTP/P		
17		f) na studium poplatníka		
18	Slevy na dani podle §35ba celkem	7 200 Kč	24 840 Kč	
19	Daň po slevě na dani podle §35ba (částka musí být >= 0)	34 087 Kč	34 260 Kč	

20	Úhrn sražených záloh na dani (po slevě na dani)		30 837 Kč	25 230 Kč
21	Přeplatek + (ř. 20 > 19), Nedoplatek - (ř. 20 < 19)		XXX	XXX
22	Daňové zvýhodnění	Nárok celkem	6 000 Kč	10 680 Kč
23		z toho: sleva na dani	6 000 Kč	10 680 Kč
24		daňový bonus	0 Kč	0 Kč
25	Zúčtování na	Daň po slevě (ř. 19 - ř. 23)	28 087 Kč	23 580 Kč
26	daň po slevě	Rozdíl na dani po slevě (ř. 20 -ř. 25)	2 750 Kč	1 650 Kč
27	Zúčtování měsíčních	Vyplacené měsíční daňové bonusy	0 Kč	0 Kč
28	daňových bonusů	Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 24 - ř. 27)	0 Kč	0 Kč
29	Kompenzace vzniklých rozdílů na dani a na bonusu	Doplatek ze zúčtování (kladná částka), nedoplatek ze zúčtování (záporná částka) (ř. 26 + ř. 28)	2 750 Kč	1 650 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Výsledkem ročního zúčtování záloh poplatníka je přeplatek na dani v roce 2007 i 2008. V roce 2007 byl přeplatek na zálohách 2 750 Kč a v roce 2008 tvořil 1 650 Kč při stejných podmínkách. Z uvedeného příkladu vyplývá, že v roce 2007 poplatníci během roku platili vyšší zálohy a při ročním zúčtování dosáhli vyššího přeplatku. V roce 2008 vlivem rovné daně nedochází již k výrazným přeplatkům při provedení ročního zúčtování.

Sražené zálohy na daň v uvedeném příkladu v tabulce č. 12 v řádku 20 jsem vyčetla z tabulky číslo 11 a 20, kde jsem brala v úvahu daňovou povinnost poplatníka, který má roční příjmy 300 000 Kč a od této daňové povinnosti jsem odečetla daňové zvýhodnění na 1 dítě v částce, která je platná pro daný rok.

5.4.4 Společné zdanění manželů

Společné zdanění manželů bylo možné využít při ročním zúčtování v letech 2005 – 2007. I přes svou krátkou historii ušetřilo fyzickým osobám nemalé částky. Vzhledem k jednotné sazbě daně ztratilo toto opatření svůj ekonomický smysl.

Nutnou podmínkou pro uplatnění společného zdanění manželů bylo, aby manželé (nikoliv druh s družkou) vyživovali alespoň jedno dítě žijící s nimi ve společné domácnosti.

Základem daně je součet dílčích základů daně u obou manželů. Tento společný základ daně se sníží o nezdanitelné části daně za oba manžele. Tyto nezdanitelné části může využít i ten manžel, který neměl v daném zdaňovacím období žádné příjmy.

Uplatní-li manželé společné zdanění, musí oba dva podat své daňové přiznání ve stejné lhůtě. Každý z nich uvede do svého daňového přiznání polovinu společného základu daně, ze kterého se následně vypočte daň.

V následující tabulce číslo 13 je uveden příklad na společné zdanění manželů. Manželka nemá vlastní příjmy, manžel si uplatňuje daňové zvýhodnění na 2 děti. Jako nezdanitelné částky uvádí příspěvky na penzijní připojištění (ročně zaplatí každý 18 000 Kč) a manžel v daném zdaňovacím období 3x daroval bezplatně krev.

Po rozdělení základu daně má manžel na dani přeplatek a manželka nedoplatek. Finanční úřad tento nedoplatek vyrovná přeplatkem u manželovy daňové povinnosti a zbytek vrátí manželům.

Pokud měl manžel měsíční hrubý příjem 25 000 Kč a během roku si uplatňoval slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na dvě děti, jeho měsíční záloha na daň činila 2 076 Kč, ročně 24 912 Kč.

Poplatník odvedl zálohy na daň ve výši 24 912 Kč, po společném zdanění manželů vznikl přeplatek ve výši 1 488 Kč. Avšak daňová povinnost manželů by měla být nulová, díky daňovému zvýhodnění jim mělo přibýt ještě 1 488 Kč. Po společném zdanění manželů vznikl celkový přeplatek ve výši 26 400 Kč.

Současně s podáním daňového přiznání požádá jeden z manželů o převedení přeplatku na osobní účet druhého z manželů. Tento převod provede finanční úřad ke dni splatnosti daně druhého z manželů.

Tab. č. 13 – Příklad na společné zdanění manželů

	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	300 000 Kč	0 Kč
<i>SP zaměstnanec</i>	24 000 Kč	0 Kč
<i>ZP zaměstnanec</i>	13 500 Kč	0 Kč
<i>Základ daně</i>	262 500 Kč	0 Kč
<i>Nezdanitelné části daně:</i>		
<i>- penzijní připojištění</i>	12 000 Kč	12 000 Kč
<i>- 3x darování krve</i>	6 000 Kč	0 Kč
<i>Základ daně společný</i>	232 500 Kč	
<i>Rozdělený základ daně</i>	116 250 Kč	116 250 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	116 200 Kč	116 200 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	13 944 Kč	13 944 Kč
<i>Sleva na dani</i>		
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč
<i>Daňové zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč
<i>Daň po slevě</i>	-5 256 Kč	6 744 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Pokud by manželé nevyužili vypočtu daně ze společného základu daně manželů, daňová povinnost manželky by byla nulová a nemohla by využít nezdanitelnou část daně z titulu zaplacených částek na penzijní připojištění. Manželova daňová povinnost je znázorněna v tabulce číslo 14.

Jestliže by manželé neuplatňovali společný základ daně, činil by jim přeplatek 8 775 Kč. Při společném zdanění manželů tento přeplatek činil 26 400 Kč, tedy o 17 625 Kč více (téměř o dvojnásobek). V případě neuplatnění společného zdanění manželů si může poplatník uplatnit slevu na manželku.

Pokud by v roce 2008 nedošlo k žádným změnám ohledně příjmů a nezdanitelných částí či slev na dani, v roce 2008 by vznikl poplatníkovi přeplatek na dani 12 990 Kč díky daňovému bonusu. Během roku 2008 však poplatník hradil menší

zálohy na daň vlivem změny základu daně a změn slev na dani. Zálohy na daň představovaly 14 556 Kč při hrubé měsíční mzdě 25 000 Kč a uplatňování slev na poplatníka a na 2 děti. Celkový přeplatek tak byl 27 546 Kč.

Tab. č. 14 - Výpočet roční daňové povinnosti v roce 2007 bez uplatnění společného základu manželů a v roce 2008

	2 007	2 008
<i>Roční příjem</i>	300 000 Kč	300 000 Kč
<i>SP zaměstnanec</i>	24 000 Kč	
<i>ZP zaměstnanec</i>	13 500 Kč	
<i>SP zaměstnavatel</i>		78 000 Kč
<i>ZP zaměstnavatel</i>		27 000 Kč
<i>Základ daně</i>	262 500 Kč	405 000 Kč
<i>Nezdanitelné části daně:</i>		
<i>- penzijní připojištění</i>	12 000 Kč	12 000 Kč
<i>- 3x darování krve</i>	6 000 Kč	6 000 Kč
<i>Základ daně</i>	244 500 Kč	387 000 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	244 500 Kč	387 000 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	39 537 Kč	58 050 Kč
<i>Sleva na dani</i>		
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	24 840 Kč
<i>- na manželku</i>	4 200 Kč	24 840 Kč
<i>Daňové zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	21 360 Kč
<i>Daň po slevě</i>	16 137 Kč	-12 990 Kč
<i>Zaplacené zálohy</i>	24 912 Kč	14 556 Kč
<i>Přeplatek na dani</i>	8 775 Kč	27 546 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Tento přeplatek vznikl zejména:

- uplatněním nezdanitelných částí daně,
- progresivním zdaněním,
- rozdělením daňového základu – v průběhu roku byla manželova mzda zdaněna i 25 % sazbou daně, kdežto při rozdělení daňového základu byl tento základ zdaněn pouze 12 % sazbou daně.

Na následujícím příkladě uvedu roční povinnost manželů. Manžel bude vydělávat vždy 400 000 Kč hrubého ročně a manželka bude bez příjmů, její roční příjmy budou 200 000 Kč a 400 000 Kč. Manželé mají dvě děti a slevy na ně si uplatňuje manžel. Žádný z nich neuplatňuje žádnou nezdanitelnou částku mzdy. V roce 2007 využívají manželé společného zdanění manželů.

V následné tabulce číslo 15 je uveden výpočet daňové povinnosti v roce 2007 při společném zdanění manželů, která činí 18 932 Kč. V roce 2008 již společné zdanění manželů uplatnit nelze a daňová povinnost činí 9 960 Kč. Je tedy o 8 972 Kč nižší než v roce 2007. Lze tedy říci, že společné zdanění manželů bylo méně výhodnější než zúčtování roční povinnosti v roce 2008. V tomto případě si mohl poplatník uplatnit roční slevu na manželku, která je bez příjmů.

**Tab. č. 15 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 0 Kč
v roce 2007 a 2008**

	2007		2008	
	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	400 000 Kč	0 Kč	400 000 Kč	0 Kč
<i>ZSP zaměstnanec</i>	50 000 Kč	0 Kč	50 000 Kč	0 Kč
<i>ZSP zaměstnavatel</i>	140 000 Kč	0 Kč	140 000 Kč	0 Kč
<i>Základ daně</i>	350 000 Kč	0 Kč	540 000 Kč	0 Kč
<i>Základ daně společný</i>	350 000 Kč		---	---
<i>Rozdělený základ daně</i>	175 000 Kč	175 000 Kč	540 000 Kč	0 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	175 000 Kč	175 000 Kč	540 000 Kč	0 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	24 766 Kč	24 766 Kč	81 000 Kč	0 Kč
<i>Sleva na dani</i>				
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	24 840 Kč	
<i>- na manželku</i>	4 200 Kč		24 840 Kč	
<i>Daň. zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč	21 360 Kč	0 Kč
<i>Daň po slevě</i>	1 366 Kč	17 566 Kč	9 960 Kč	0 Kč
<i>Celková daňová povinnost manželů</i>	18 932 Kč		9 960 Kč	

Pramen: vlastní výpočty

V dalším případě (viz. tab. č. 16) je roční daňová povinnost v roce 2007 vyšší než v roce 2008. V roce 2007 činí 61 674 Kč a je vyšší o 11 214 Kč než v roce 2008, kdy je ve výši 50 460 Kč.

Tab. č. 16 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 200 000 Kč v roce 2007 a 2008

	2007		2008	
	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	400 000 Kč	200 000 Kč	400 000 Kč	200 000 Kč
<i>ZSP zaměstnanec</i>	50 000 Kč	25 000 Kč	50 000 Kč	25 000 Kč
<i>ZSP zaměstnavatel</i>	140 000 Kč	70 000 Kč	140 000 Kč	70 000 Kč
<i>Základ daně</i>	350 000 Kč	175 000 Kč	540 000 Kč	270 000 Kč
<i>Základ daně společný</i>	525 000 Kč		---	---
<i>Rozdělený základ daně</i>	262 500 Kč	262 500 Kč	540 000 Kč	270 000 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	262 500 Kč	262 500 Kč	540 000 Kč	270 000 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	44 037 Kč	44 037 Kč	81 000 Kč	40 500 Kč
<i>Sleva na dani</i>				
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>Daň. zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč	21 360 Kč	0 Kč
<i>Daň po slevě</i>	24 837 Kč	36 837 Kč	34 800 Kč	15 660 Kč
<i>Celková daňová povinnost manželů</i>	61 674 Kč		50 460 Kč	

Pramen: vlastní výpočty

Tab. č. 17 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč u obou manželů v roce 2007 a 2008

	2007		2008	
	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	400 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč
<i>ZSP zaměstnanec</i>	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč
<i>ZSP zaměstnavatel</i>	140 000 Kč	140 000 Kč	140 000 Kč	140 000 Kč
<i>Základ daně</i>	350 000 Kč	350 000 Kč	540 000 Kč	540 000 Kč
<i>Základ daně společný</i>	700 000 Kč		---	---
<i>Rozdělený základ daně</i>	350 000 Kč	350 000 Kč	540 000 Kč	540 000 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	262 500 Kč	262 500 Kč	540 000 Kč	540 000 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	67 228 Kč	67 228 Kč	81 000 Kč	81 000 Kč
<i>Sleva na dani</i>				
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>Daň. zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč	21 360 Kč	0 Kč
<i>Daň po slevě</i>	48 028 Kč	60 028 Kč	34 800 Kč	56 160 Kč
<i>Celková daňová povinnost manželů</i>	108 056 Kč		90 960 Kč	

Pramen: vlastní výpočty

V roce 2007 nemá společné zdanění u manželů smysl vzhledem ke stejné výši hrubé mzdy i základu daně. V roce 2007 je opět daňová povinnost vyšší než v roce 2008 o 17 096 Kč. V roce 2008 činí daňová povinnost 90 960 Kč, v předešlém roce 108 056 Kč.

Tab. č. 18 – Shrnutí výpočtu daňové povinnosti za rok 2007 a 2008

<i>Roční příjmy</i>			<i>Daňová povinnost v roce</i>		<i>Rozdíl</i>
<i>manžel</i>	<i>manželka</i>	<i>celkem</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2007 - 2008</i>
400 000 Kč	0 Kč	400 000 Kč	18 932 Kč	9 960 Kč	8 972 Kč
400 000 Kč	200 000 Kč	600 000 Kč	61 674 Kč	50 460 Kč	11 214 Kč
400 000 Kč	400 000 Kč	800 000 Kč	108 056 Kč	90 960 Kč	17 096 Kč

<i>% daň. zatížení z ročního příjmu</i>		
<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>rozdíl</i>
4,73%	2,49%	2,24%
10,28%	8,41%	1,87%
13,51%	11,37%	2,14%

Pramen: vlastní výpočty

Zrušením společného zdanění manželů nedošlo v rodinách ke snížení jejich příjmu vlivem daňového zatížení. U všech hladin příjmů je daňová zátěž menší v roce 2008 oproti roku 2007. U nízkých a vysokých příjmů činí rozdíl přes 2 %, u průměrných příjmů je rozdíl necelé 2 %.

V následující tabulce číslo 19 uvádím příklad ročního zúčtování manželů. V roce 2007 si manžel na manželku nemohl uplatnit slevu, kdežto v roce 2008 si manžel tuto slevu již uplatnit mohl. V roce 2008 se zvýšila hranice příjmů (do 60 000 Kč), do které si manžel může uplatnit ještě slevu na manželku.

Tab. č. 19 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 50 000 Kč, kdy je manželka držitelkou průkazu ZTP/P v roce 2007 a 2008

	2007		2008	
	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	400 000 Kč	50 000 Kč	400 000 Kč	50 000 Kč
<i>ZSP zaměstnanec</i>	50 000 Kč	6 250 Kč	50 000 Kč	6 250 Kč
<i>ZSP zaměstnavatel</i>	140 000 Kč	17 500 Kč	140 000 Kč	17 500 Kč
<i>Základ daně</i>	350 000 Kč	43 750 Kč	540 000 Kč	67 500 Kč
<i>Základ daně společný</i>	393 750 Kč		---	---
<i>Rozdělený základ daně</i>	196 875 Kč	196 875 Kč	540 000 Kč	67 500 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	196 000 Kč	196 000 Kč	540 000 Kč	67 500 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	28 756 Kč	28 756 Kč	81 000 Kč	10 125 Kč
<i>Sleva na dani</i>				
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>- na manželku</i>			49 680 Kč	
<i>- na ZTP/P</i>		9 600 Kč		
<i>Daň. zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč	21 360 Kč	16 140 Kč
<i>Daň po slevě</i>	9 556 Kč	11 956 Kč	-14 880 Kč	0 Kč
<i>Celková daňová povinnost manželů</i>	21 512 Kč		-14 880 Kč	

Pramen: vlastní výpočty

Z uvedeného příkladu vyplývá, že tato rodina v roce 2007 zaplatila na daních 21 512 Kč. V roce 2007 byla část příjmů obou manželů zdaněna 19 % sazbou daně. V roce 2008 jsou příjmy manželů zdaněny 15 % sazbou daně. Navíc sleva na dani na manželku je dvojnásobná, protože je držitelkou průkazu ZTP/P. Tato rodina v roce 2008 nezaplatí žádné daně, ale naopak na daňovém bonusu jim bude vyplaceno 14 880 Kč.

Následující tabulka číslo 21 ukazuje příklad, kdy manželka měla v roce 2008 takové příjmy, kdy již manžel si na ni nemůže uplatnit slevu na dani.

Tab. č. 20 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 80 000 Kč, kdy je manželka držitelem průkazu ZTP/P v roce 2007 a 2008

	2007		2008	
	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>	<i>Manžel</i>	<i>Manželka</i>
<i>Roční příjem</i>	400 000 Kč	80 000 Kč	400 000 Kč	80 000 Kč
<i>ZSP zaměstnanec</i>	50 000 Kč	10 000 Kč	50 000 Kč	10 000 Kč
<i>ZSP zaměstnavatel</i>	140 000 Kč	28 000 Kč	140 000 Kč	28 000 Kč
<i>Základ daně</i>	350 000 Kč	70 000 Kč	540 000 Kč	108 000 Kč
<i>Základ daně společný</i>	420 000 Kč		---	---
<i>Rozdělený základ daně</i>	210 000 Kč	210 000 Kč	540 000 Kč	108 000 Kč
<i>Zaokrouhlený základ daně</i>	210 000 Kč	210 000 Kč	540 000 Kč	108 000 Kč
<i>Daňová povinnost</i>	31 416 Kč	31 416 Kč	81 000 Kč	16 200 Kč
<i>Sleva na dani</i>				
<i>- na poplatníka</i>	7 200 Kč	7 200 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>- na manželku</i>				
<i>- na ZTP/P</i>		9 600 Kč		16 140 Kč
<i>Daň. zvýhodnění - 2 děti</i>	12 000 Kč	0 Kč	21 360 Kč	0 Kč
<i>Daň po slevě</i>	12 216 Kč	14 616 Kč	34 800 Kč	0 Kč
<i>Celková daňová povinnost manželů</i>	26 832 Kč		34 800 Kč	

Pramen: vlastní výpočty

V tomto případě je roční daňová povinnost vyšší v roce 2008 než v roce 2007. Manželka si v roce 2008 nemůže uplatnit všechny slevy na dani, na které má podle zákona právo. Daňová povinnost je tak v roce 2008 vyšší o 7 968 Kč.

Pokud by však měla manželka v roce 2007 i 2008 příjmy např. 140 000 Kč, pak by byla daňová povinnost poplatníků v roce 2008 ve výši 34 800 Kč, což je méně než v roce 2007, a to o 4 024 Kč. Při těchto příjmech si manželka uplatní celou základní slevu na dani, ale slevu na držitele průkazu ZTP/P si již celou uplatnit nemůže.

Touto reformou si tedy pohoršili ti poplatníci, kteří mají příjmy v rozmezí od 60 000 Kč přibližně do hranice 120 000 Kč. Zde si poplatník s příjmy ve výše zmíněné hranici nemůže uplatnit celou základní slevu na dani. Do částky 60 000 Kč si může manžel uplatnit slevu na manželku, která má příjmy do této hranice.

6. Zdanění příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků v roce 2008

6.1 Dílčí základ daně v roce 2008

Základ daně pro výpočet zálohy je úhrn příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků kromě příjmů, které jsou zdaněny srážkovou daní, a příjmů, které nejsou předmětem daně, zvýšený o:

- částku pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které je povinen platit zaměstnavatel za své zaměstnance,
- částku pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel za své zaměstnance.

Dílčí základ z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků (DZD) se stanoví takto (Vybíhal 2008):

$$\text{DZD} = \text{Pc} \times 1,35$$

kde... Pc je celkový příjem zaměstnance (hrubá mzda).

Zákonné pojištění placené zaměstnavatelem není pro účely zákona o daních z příjmů chápáno jako příjem zaměstnance. Toto pojištění platí zaměstnavatel za zaměstnance, protože mu to ukládají právní předpisy. Případné sankce za nesplnění této povinnosti nedopadají na zaměstnance, ale na zaměstnavatele. Pojistně placené zaměstnavatelem lze tedy brát jako fiktivní částku, o kterou se zvýší dílčí základ daně zaměstnance pouze pro účely výpočtu zálohy na daň a není příjmem započítatelným do vyměřovacího základu pro odvod pojistného na ZSP.

6.2 Zálaha na daň

Zálaha na daň se stanoví z tzv. superhrubé mzdy (hrubá mzda navýšená o ZSP, které je povinen za své zaměstnance platit zaměstnavatel). Daňová sazba již není klouzavě progresivní, ale uplatňuje se rovná daňová sazba ve výši 15 %.

6.3 Pojistné zaměstnanců v roce 2008

Pojistné zaměstnanců se počítá z hrubé mzdy (nikoliv ze superhrubé mzdy). Sazby pojistného jsou stejné jako v roce 2007.

Od roku 2008 se ruší daňové osvobození zdravotního a sociálního pojištění.

Dále je stanoven maximální vyměřovací základ, ze kterého se odvádí zdravotní a sociální pojištění, jak tomu bylo dosud pouze u podnikatelů.

6.3.1 Maximální vyměřovací základ

Výše maximálního vyměřovacího základu je stanovena na 48násobek průměrné mzdy v národním hospodářství. Pro rok 2008 je stanoven maximální vyměřovací základ částkou 1 034 880 Kč (21 560 x 48).

Maximální vyměřovací základ je tvořen součtem vyměřovacích základů zaměstnance zjištěných v kalendářním roce.

Pokud je zaměstnanec zaměstnán u jednoho zaměstnavatele, neplatí zaměstnanec pojistné z částky, která přesahuje vyměřovací základ.

Pokud má zaměstnanec více zaměstnavatelů, každý zaměstnavatel je povinen potvrdit zaměstnanci na jeho žádost úhrn vyměřovacích základů za kalendářní rok. Pokud souhrnem těchto vyměřovacích základů přesáhne maximální vyměřovací základ, podá zaměstnanec písemnou žádost (do 5 let od vzniku přeplatku) na OSSZ a ta mu vzniklý přeplatek vrátí na základě doložených potvrzení od zaměstnavatelů.

V následující tabulce číslo 21 uvádím výpočet mzdy na maximální vyměřovací základ. V případě, že měl zaměstnanec více zaměstnavatelů, a ani u jednoho z nich nedosáhl maximálního vyměřovacího základu.

Tab. č. 21 - Výpočet mzdy na maximální vyměřovací základ

<i>Položka</i>	<i>Částka pokud je zaměstnanec zaměstnáván</i>		
	<i>u jednoho zaměstnavatele</i>	<i>u více zaměstnavatelů</i>	<i>rozdíl</i>
<i>roční hrubá mzda</i>	1 800 000 Kč	1 800 000 Kč	
<i>pojistné hrazené zaměstnancem</i>	129 360 Kč	129 360 Kč	
<i>pojistné hrazené zaměstnavatelem</i>	362 208 Kč	630 000 Kč	
<i>roční superhrubá mzda</i>	2 162 208 Kč	2 430 000 Kč	
<i>základ daně po zaokrouhlení</i>	2 162 200 Kč	2 430 000 Kč	
<i>daň</i>	324 330 Kč	364 500 Kč	-40 170 Kč
<i>základní sleva na dani</i>	24 840 Kč	24 840 Kč	
<i>daň po slevě</i>	299 490 Kč	339 660 Kč	-40 170 Kč
<i>čistý příjem</i>	1 371 150 Kč	1 330 980 Kč	40 170 Kč
<i>celkový odvod státu</i>	791 058 Kč	1 099 020 Kč	-307 962 Kč

Pramen: Vlach, Rylová, Reforma daní z příjmů od roku 2008

Z tohoto příkladu je patrné, že je znevýhodněn ten zaměstnanec, který má více zaměstnavatelů. Oba zaměstnanci odvedou stejné pojistné ze svého příjmu, ale ten, který má více zaměstnavatelů, má vyšší daňový základ, protože ani u jednoho ze svých zaměstnavatelů nedosáhl maximálního vyměřovacího základu. Tím pádem odvede vyšší daň. V tomto příkladě rozdíl mezi těmito zaměstnanci činí 40 170 Kč.

Zaměstnanec s více zaměstnavateli odvede ze svého příjmu na pojistném během zdaňovacího období 225 000 Kč. Poté požádá OSSZ, které předloží úhrn vyměřovacích základů, aby mu vzniklý přeplatek (225 000 – 129 360 = 95 640 Kč) vrátila.

6.4 Schéma výpočtu mzdy v roce 2008

6.4.1 Výpočet měsíční mzdy

Měsíční hrubý příjem v Kč

Základ daně = hrubý příjem x 1,35 – zaokrouhlíme na 100 Kč nahoru

Zdravotní pojištění – hrazené zaměstnancem = 4,5 % z hrubého příjmu - zaokrouhlíme na celé Kč nahoru

Sociální pojištění – hrazené zaměstnancem = 8 % z hrubého příjmu - zaokrouhlíme na celé Kč nahoru

Záloha na daň = základ daně x sazba daně (15 %)

Od zálohy na daň odečteme slevy na dani a daňové zvýhodnění a vyjde nám skutečně sražená záloha na daň

Čistý příjem = hrubý příjem – ZP – SP – záloha na daň snižená o měsíční slevy

6.4.2 Výpočet mzdy v roce 2008

V následující tabulce uvádím výpočet mzdy při různé výši měsíčního příjmu. Poplatník je bezdětný a uplatňuje si pouze základní slevu.

Tab. č. 22 - Výpočet mzdy v roce 2008 bez slev, kromě slevy na poplatníka

<i>Měsíční příjem</i>	<i>9 000 Kč</i>	<i>12 000 Kč</i>	<i>15 000 Kč</i>	<i>18 000 Kč</i>	<i>20 000 Kč</i>
<i>Roční příjem</i>	<i>108 000 Kč</i>	<i>144 000 Kč</i>	<i>180 000 Kč</i>	<i>216 000 Kč</i>	<i>240 000 Kč</i>
<i>ZP</i> <i>zaměstnavatel</i>	9 720 Kč	12 960 Kč	16 200 Kč	19 440 Kč	21 600 Kč
<i>SP</i> <i>zaměstnavatel</i>	28 080 Kč	37 440 Kč	46 800 Kč	56 160 Kč	62 400 Kč
<i>Základ daně</i>	145 800 Kč	194 400 Kč	243 000 Kč	291 600 Kč	324 000 Kč

Základ daně zaokrouhlený	145 800 Kč	194 400 Kč	243 000 Kč	291 600 Kč	324 000 Kč
Záloha na daň	21 870 Kč	29 160 Kč	36 450 Kč	43 740 Kč	48 600 Kč
Sleva na dani - na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Záloha na daň po slevě	0 Kč	4 320 Kč	11 610 Kč	18 900 Kč	23 760 Kč
ZP zaměstnanec	4 860 Kč	11 520 Kč	14 400 Kč	17 280 Kč	19 200 Kč
SP zaměstnanec	8 640 Kč	6 480 Kč	8 100 Kč	9 720 Kč	10 800 Kč
Čistý příjem	94 500 Kč	121 680 Kč	145 890 Kč	170 100 Kč	186 240 Kč

Měsíční příjem	25 000 Kč	30 000 Kč	40 000 Kč	50 000 Kč	80 000 Kč
Roční příjem	300 000 Kč	360 000 Kč	480 000 Kč	600 000 Kč	960 000 Kč
ZP zaměstnavatel	27 000 Kč	32 400 Kč	43 200 Kč	54 000 Kč	86 400 Kč
SP zaměstnavatel	78 000 Kč	93 600 Kč	124 800 Kč	156 000 Kč	249 600 Kč
Základ daně	405 000 Kč	486 000 Kč	648 000 Kč	810 000 Kč	1 296 000 Kč
Základ daně zaokrouhlený	405 000 Kč	486 000 Kč	648 000 Kč	810 000 Kč	1 296 000 Kč
Záloha na daň	60 750 Kč	72 900 Kč	97 200 Kč	121 500 Kč	194 400 Kč
Sleva na dani - na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Daňové zvýhodnění	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Záloha na daň po slevě	35 910 Kč	48 060 Kč	72 360 Kč	96 660 Kč	169 560 Kč
ZP zaměstnanec	13 500 Kč	16 200 Kč	21 600 Kč	27 000 Kč	43 200 Kč

<i>SP zaměstnanec</i>	24 000 Kč	28 800 Kč	38 400 Kč	48 000 Kč	76 800 Kč
Čistý příjem	226 590 Kč	266 940 Kč	347 640 Kč	428 340 Kč	670 440 Kč

<i>Měsíční příjem</i>	<i>100 000 Kč</i>	<i>150 000 Kč</i>	<i>200 000 Kč</i>	<i>300 000 Kč</i>	<i>500 000 Kč</i>
Roční příjem	1 200 000 Kč	1 800 000 Kč	2 400 000 Kč	3 600 000 Kč	6 000 000 Kč
<i>ZP zaměstnavatel</i>	93 140 Kč	93 140 Kč	93 140 Kč	93 140 Kč	93 140 Kč
<i>SP zaměstnavatel</i>	269 069 Kč	269 069 Kč	269 069 Kč	269 069 Kč	269 069 Kč
<i>Základ daně</i>	1 562 209 Kč	2 162 209 Kč	2 762 209 Kč	3 962 209 Kč	6 362 209 Kč
<i>Základ daně zaokrouhlený</i>	1 562 300 Kč	2 162 300 Kč	2 762 300 Kč	3 962 300 Kč	6 362 300 Kč
<i>Záloha na daň</i>	234 345 Kč	324 345 Kč	414 345 Kč	594 345 Kč	954 345 Kč
<i>Sleva na dani - na poplatníka</i>	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
<i>Daňové zvýhodnění</i>	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
<i>Záloha na daň po slevě</i>	209 505 Kč	299 505 Kč	389 505 Kč	569 505 Kč	929 505 Kč
<i>ZP zaměstnanec</i>	46 570 Kč	46 570 Kč	46 570 Kč	46 570 Kč	46 570 Kč
<i>SP zaměstnanec</i>	82 791 Kč	82 791 Kč	82 791 Kč	82 791 Kč	82 791 Kč
Čistý příjem	861 134 Kč	1 371 134 Kč	1 881 134 Kč	2 901 134 Kč	4 941 134 Kč

Pramen: vlastní výpočty

7. Změny ve zdanění a pojistném k 1. lednu 2008

Závěrem shrnu hlavní změny ve zdanění a pojistném mezi roky 2007 a 2008:

- změna v dílčím základu daně ze závislé činnosti a z funkčních požitků,
- změna v daňové sazbě,
- zrušení společného zdanění manželů,
- zrušení daňové účinnosti pojistného,
- zavedení maximálního vyměřovacího základu.

8. Analýza dopadů změn k 1. lednu 2008

K 1. lednu 2008 došlo ke změně daňové sazby i způsobu zdaňování.

V této kapitole budu porovnávat poplatníky s různými velikostmi příjmů a s různými slevami na dani a budu analyzovat dopady změn.

- *Poplatník uplatňující si pouze základní slevu*

Tab. č. 23 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u bezdětného poplatníka

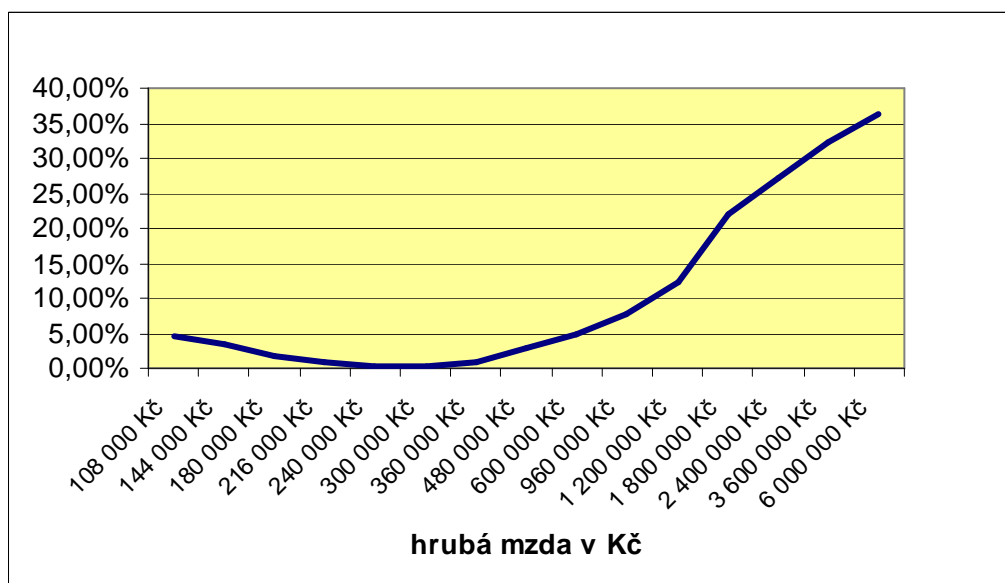
Roční hrubý příjem	Čistý roční příjem		Rozdíl 2008 - 2007	
	2007	2008	v Kč	v %
108 000 Kč	90 360 Kč	94 500 Kč	4 140 Kč	4,58%
144 000 Kč	117 744 Kč	121 680 Kč	3 936 Kč	3,34%
180 000 Kč	143 259 Kč	145 890 Kč	2 631 Kč	1,84%
216 000 Kč	168 774 Kč	170 100 Kč	1 326 Kč	0,79%
240 000 Kč	185 784 Kč	186 240 Kč	456 Kč	0,25%
300 000 Kč	225 663 Kč	226 590 Kč	927 Kč	0,41%
360 000 Kč	265 038 Kč	266 940 Kč	1 902 Kč	0,72%
480 000 Kč	337 572 Kč	347 640 Kč	10 068 Kč	2,98%
600 000 Kč	408 972 Kč	428 340 Kč	19 368 Kč	4,74%
960 000 Kč	623 172 Kč	670 440 Kč	47 268 Kč	7,59%
1 200 000 Kč	765 972 Kč	861 134 Kč	95 162 Kč	12,42%
1 800 000 Kč	1 122 972 Kč	1 371 134 Kč	248 162 Kč	22,10%
2 400 000 Kč	1 479 972 Kč	1 881 134 Kč	401 162 Kč	27,11%
3 600 000 Kč	2 193 972 Kč	2 901 134 Kč	707 162 Kč	32,23%
6 000 000 Kč	3 621 972 Kč	4 941 134 Kč	1 319 162 Kč	36,42%

Pramen: vlastní výpočty

V tabulce číslo 23 jsem porovnávala výši čistého příjmu v roce 2007 a 2008. Rozdíl jsem pak vyjádřila rozdílem mezi rokem 2008 a 2007 jak v Kč, tak v procentech. Z výše uvedené tabulky je patrné, že v roce 2008 došlo ke zvýšení čistého příjmu u všech vyšší hrubého příjmu. U nízkých mezd došlo k navýšení přibližně o 3 – 4,5 %. Dále s rostoucí hrubou mzdou dochází ke snížení navýšení, přičemž nejmenšího navýšení dosáhli poplatníci s průměrným ročním příjmem 216 000 Kč až 360 000 Kč. Tyto příjmy zařadíme mezi průměrné příjmy, u nichž měsíční mzda činí 18 000 Kč až 30 000 Kč a meziroční navýšení příjmů vlivem daňové reformy nedosahuje ani 1 %. Od příjmu 40 000 Kč dochází k opět nárůstu příjmu, který je mnohem vyšší než u nízkých příjmů. Od roční mzdy 1 200 000 Kč představuje navýšení přes 10 %. S navýšením více než 30 % se setkáme u příjmů nad 3 600 000 Kč.

Na novém způsobu výpočtu mzdy nejvíce získali ti poplatníci, kteří mají vysoké příjmy. Tato změna spočívá především v zavedení maximálního vyměřovacího základu pro výpočet zdravotního a sociálního pojištění.

Graf č. 1 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u bezdětných poplatníků (v %)

Pramen: vlastní výpočty

Nové výpočty mzdy mají tvar U-křivky, kdy u nízkých příjmů došlo k větší změně, pak tato změna klesá téměř k nule a od určitého bodu (přibližně od hrubé mzdy 20 000 Kč) začíná opět růst. Je to patrné z předešlého grafu číslo 1.

- *Poplatník, který si uplatňuje základní slevu + daňové zvýhodnění na 1 dítě*

Tab. č. 24 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 1 dítě

Roční hrubý příjem	Roční čistý příjem		Rozdíl 2008 - 2007	
	2007	2008	v Kč	v %
108 000 Kč	96 360 Kč	105 180 Kč	8 820 Kč	9,15%
144 000 Kč	123 744 Kč	132 360 Kč	8 616 Kč	6,96%
180 000 Kč	149 259 Kč	156 570 Kč	7 311 Kč	4,90%
216 000 Kč	174 774 Kč	180 780 Kč	6 006 Kč	3,44%
240 000 Kč	191 784 Kč	196 920 Kč	5 136 Kč	2,68%
300 000 Kč	231 663 Kč	237 270 Kč	5 607 Kč	2,42%
360 000 Kč	271 038 Kč	277 620 Kč	6 582 Kč	2,43%
480 000 Kč	343 572 Kč	358 320 Kč	14 748 Kč	4,29%
600 000 Kč	414 972 Kč	439 020 Kč	24 048 Kč	5,80%
960 000 Kč	629 172 Kč	681 120 Kč	51 948 Kč	8,26%
1 200 000 Kč	771 972 Kč	871 814 Kč	99 842 Kč	12,93%
1 800 000 Kč	1 128 972 Kč	1 381 814 Kč	252 842 Kč	22,40%
2 400 000 Kč	1 485 972 Kč	1 891 814 Kč	405 842 Kč	27,31%
3 600 000 Kč	2 199 972 Kč	2 911 814 Kč	711 842 Kč	32,36%
6 000 000 Kč	3 627 972 Kč	4 951 814 Kč	1 323 842 Kč	36,49%

Pramen: vlastní výpočty

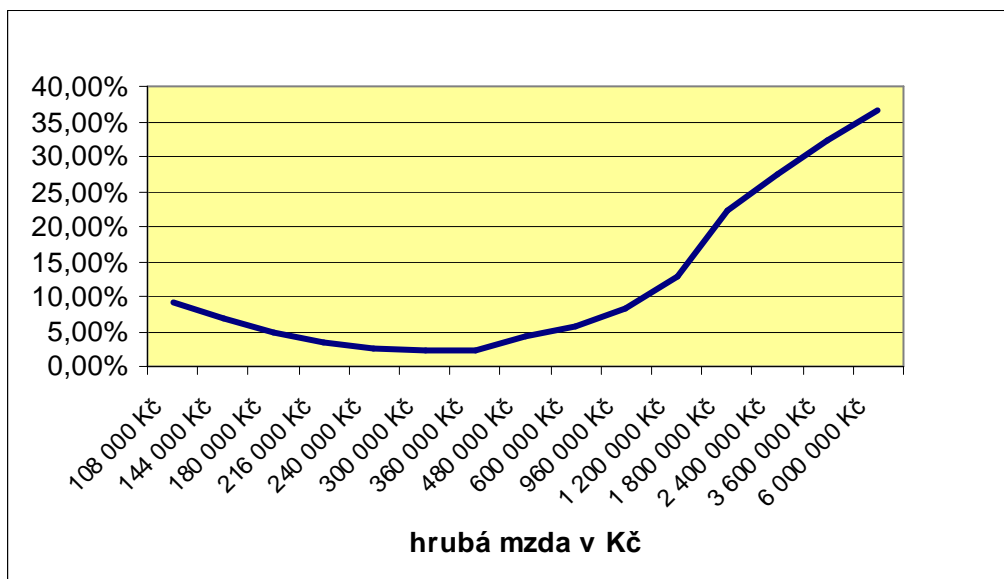
Na tomto příkladě je vidět, že si všichni poplatníci při stejné hrubé mzdě v roce 2007 i 2008 polepšili. Vidíme zde výraznější zvýšení zejména u nižších příjmů.

U čistého příjmu je rozdíl mezi rokem 2008 a 2007 mezi poplatníkem s dítětem a bez dítěte téměř 4,5 %. U průměrného příjmu vlivem uplatnění daňového zvýhodnění se dosáhlo též vyššího zvýšení mzdy a to téměř z 0 % na více než 2 %. U vysokých příjmů se rozdíl mezi žádným a 1 dítětem téměř nepozná, tyto rozdíly činí méně než 0,5 %.

V roce 2007 si poplatník daňové zvýhodnění uplatňoval formou daňového bonusu pouze u hrubé mzdy 9 000 Kč, u hrubé mzdy 12 000 Kč byla forma daňového zvýhodnění kombinací daňového bonusu a slevy na dani. V roce 2008 daňové zvýhodnění formou daňového bonusu bylo u hrubé mzdy 9 000 Kč a 12 000 Kč. U vyšších mezd bylo daňové zvýhodnění uplatňováno jako sleva na dani.

U-křivka, vyjadřující závislost rozdílu mezi čistou mzdou na hrubé mzdě, se bude měnit s rostoucím počtem daňových zvýhodněních. U vysokých příjmů budou její hodnoty přibližně stejné bez ohledu na počet uplatňovaných daňových zvýhodněních, zatímco u nízkých příjmů budou tyto rozdíly patrné.

Graf č. 2 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 1 dítě (v %)

Pramen: vlastní výpočty

- *Poplatník, který si uplatňuje základní slevu + daňové zvýhodnění na 2 děti*

Tab. č. 25 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 2 děti

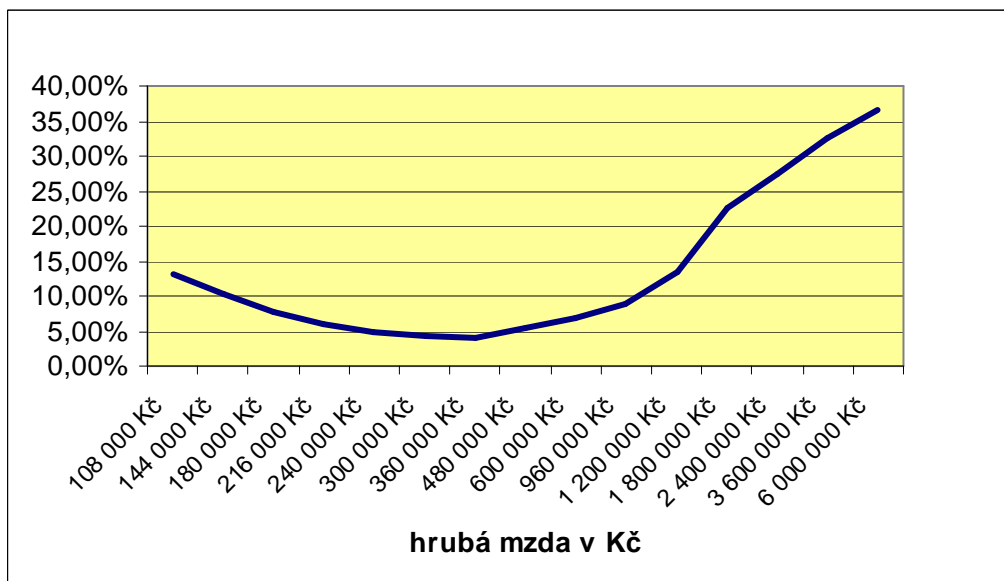
<i>Roční hrubý příjem</i>	<i>Roční čistý příjem</i>		<i>Rozdíl 2008 - 2007</i>	
	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
<i>108 000 Kč</i>	102 360 Kč	115 860 Kč	13 500 Kč	13,19%
<i>144 000 Kč</i>	129 744 Kč	143 040 Kč	13 296 Kč	10,25%
<i>180 000 Kč</i>	155 259 Kč	167 250 Kč	11 991 Kč	7,72%
<i>216 000 Kč</i>	180 774 Kč	191 460 Kč	10 686 Kč	5,91%
<i>240 000 Kč</i>	197 784 Kč	207 600 Kč	9 816 Kč	4,96%
<i>300 000 Kč</i>	237 663 Kč	247 950 Kč	10 287 Kč	4,33%
<i>360 000 Kč</i>	277 038 Kč	288 300 Kč	11 262 Kč	4,07%
<i>480 000 Kč</i>	349 572 Kč	369 000 Kč	19 428 Kč	5,56%
<i>600 000 Kč</i>	420 972 Kč	449 700 Kč	28 728 Kč	6,82%
<i>960 000 Kč</i>	635 172 Kč	691 800 Kč	56 628 Kč	8,92%
<i>1 200 000 Kč</i>	777 972 Kč	882 494 Kč	104 522 Kč	13,44%
<i>1 800 000 Kč</i>	1 134 972 Kč	1 392 494 Kč	257 522 Kč	22,69%
<i>2 400 000 Kč</i>	1 491 972 Kč	1 902 494 Kč	410 522 Kč	27,52%
<i>3 600 000 Kč</i>	2 205 972 Kč	2 922 494 Kč	716 522 Kč	32,48%
<i>6 000 000 Kč</i>	3 633 972 Kč	4 962 494 Kč	1 328 522 Kč	36,56%

Pramen: vlastní výpočty

U nízkých příjmů si poplatníci polepšili o více než 10 %. Nejnižší nárůst zaznamenáváme u roční mzdy 360 000 Kč (měsíčně 30 000 Kč), který činí 4,07 %.

Pokud si poplatník vydělává 9 000 Kč hrubé mzdy a má daňové zvýhodnění na dvě děti, dostane od svého zaměstnavatele vyšší čistou mzdu než je jeho hrubá mzda a to díky daňovým bonusům. Toto platí pro rok 2008, v roce 2007 byla ještě hrubá mzda vyšší než čistá.

Graf č. 3 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 2 děti (v %)

Pramen: vlastní výpočty

- **Poplatník, který si uplatňuje základní slevu + daňové zvýhodnění na 3 děti**

Tab. č. 26 – Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 3 děti

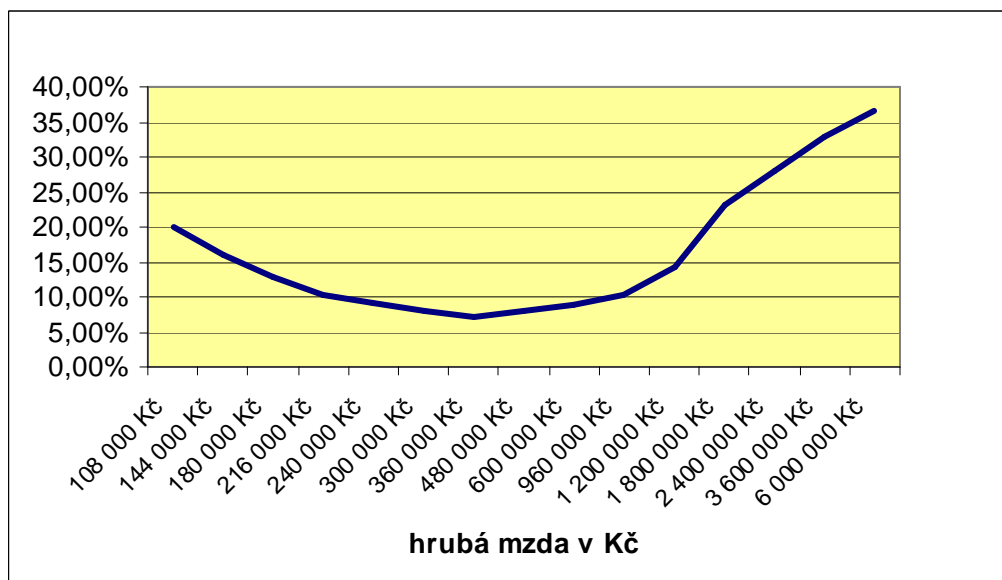
Roční hrubý příjem	Roční čistý příjem		Rozdíl 2008 - 2007	
	2007	2008	v Kč	v %
108 000 Kč	108 360 Kč	126 540 Kč	18 180 Kč	16,78%
144 000 Kč	135 744 Kč	153 720 Kč	17 976 Kč	13,24%
180 000 Kč	161 259 Kč	177 930 Kč	16 671 Kč	10,34%
216 000 Kč	186 774 Kč	202 140 Kč	15 366 Kč	8,23%
240 000 Kč	203 784 Kč	218 280 Kč	14 496 Kč	7,11%
300 000 Kč	243 663 Kč	258 630 Kč	14 967 Kč	6,14%
360 000 Kč	283 038 Kč	298 980 Kč	15 942 Kč	5,63%
480 000 Kč	355 572 Kč	379 680 Kč	24 108 Kč	6,78%

600 000 Kč	426 972 Kč	460 380 Kč	33 408 Kč	7,82%
960 000 Kč	641 172 Kč	702 480 Kč	61 308 Kč	9,56%
1 200 000 Kč	783 972 Kč	893 174 Kč	109 202 Kč	13,93%
1 800 000 Kč	1 140 972 Kč	1 403 174 Kč	262 202 Kč	22,98%
2 400 000 Kč	1 497 972 Kč	1 913 174 Kč	415 202 Kč	27,72%
3 600 000 Kč	2 211 972 Kč	2 933 174 Kč	721 202 Kč	32,60%
6 000 000 Kč	3 639 972 Kč	4 973 174 Kč	1 333 202 Kč	36,63%

Pramen: vlastní výpočty

Na tomto příkladě je vidět lepší finanční situace u všech velikostí hrubých mezd. Osoby s nízkými příjmy získávají na mzdách více než činí jejich hrubá mzda díky daňovým bonusům. U těchto poplatníků se mzda výrazně zvyšuje oproti poplatníkům uplatňujícím si daňová zvýhodnění na 2 děti. U poplatníků s vysokými příjmy však tento nárůst není nijak výrazný.

Graf č. 4 - Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníků s daňovým zvýhodněním na 3 děti (v %)

Pramen: vlastní výpočty

- *Poplatník, který si uplatňuje základní slevu + daňové zvýhodnění na 4 děti*

Tab. č. 27 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti

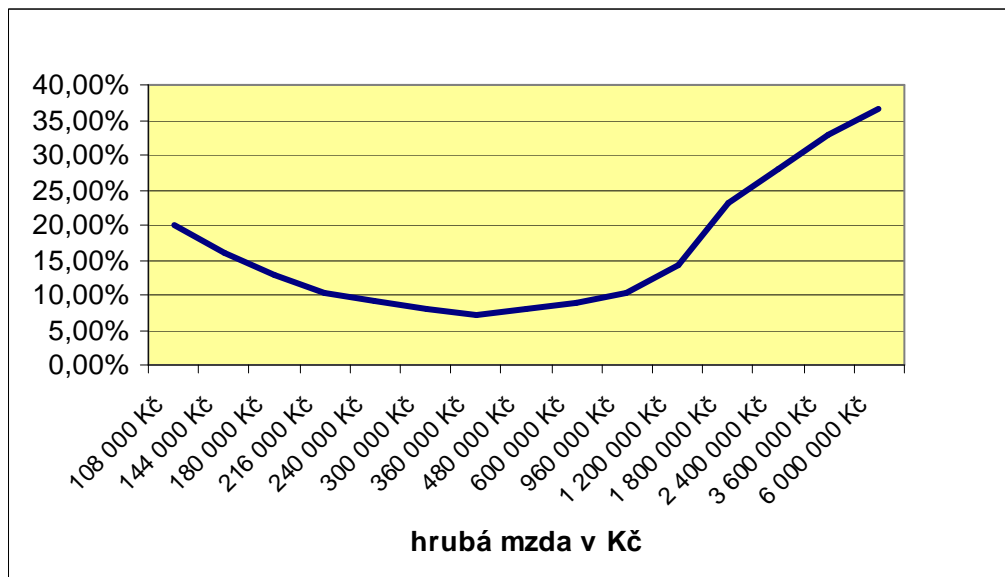
<i>Roční hrubý příjem</i>	<i>Roční čistý příjem</i>		<i>Rozdíl 2008 - 2007</i>	
	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
<i>108 000 Kč</i>	114 360 Kč	137 220 Kč	22 860 Kč	19,99%
<i>144 000 Kč</i>	141 744 Kč	164 400 Kč	22 656 Kč	15,98%
<i>180 000 Kč</i>	167 259 Kč	188 610 Kč	21 351 Kč	12,77%
<i>216 000 Kč</i>	192 774 Kč	212 820 Kč	20 046 Kč	10,40%
<i>240 000 Kč</i>	209 784 Kč	228 960 Kč	19 176 Kč	9,14%
<i>300 000 Kč</i>	249 663 Kč	269 310 Kč	19 647 Kč	7,87%
<i>360 000 Kč</i>	289 038 Kč	309 660 Kč	20 622 Kč	7,13%
<i>480 000 Kč</i>	361 572 Kč	390 360 Kč	28 788 Kč	7,96%
<i>600 000 Kč</i>	432 972 Kč	471 060 Kč	38 088 Kč	8,80%
<i>960 000 Kč</i>	647 172 Kč	713 160 Kč	65 988 Kč	10,20%
<i>1 200 000 Kč</i>	789 972 Kč	903 854 Kč	113 882 Kč	14,42%
<i>1 800 000 Kč</i>	1 146 972 Kč	1 413 854 Kč	266 882 Kč	23,27%
<i>2 400 000 Kč</i>	1 503 972 Kč	1 923 854 Kč	419 882 Kč	27,92%
<i>3 600 000 Kč</i>	2 217 972 Kč	2 943 854 Kč	725 882 Kč	32,73%
<i>6 000 000 Kč</i>	3 645 972 Kč	4 983 854 Kč	1 337 882 Kč	36,69%

Pramen: vlastní výpočty

U poplatníka s nejnižším příjmem činí nárůst jeho mzdy téměř 20 %. Nejnižší nárůst je u hrubé roční mzdy 360 000 Kč – měsíčně o 30 000 Kč, který činí 7,13 %. Nejvyšší nárůst je u poplatníka s nejvyššími příjmy. Tento nárůst představuje navýšení jeho čisté mzdy o 1 337 882 Kč.

Pro úplnost je uveden následující graf.

Graf č. 5 - Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti (v %)

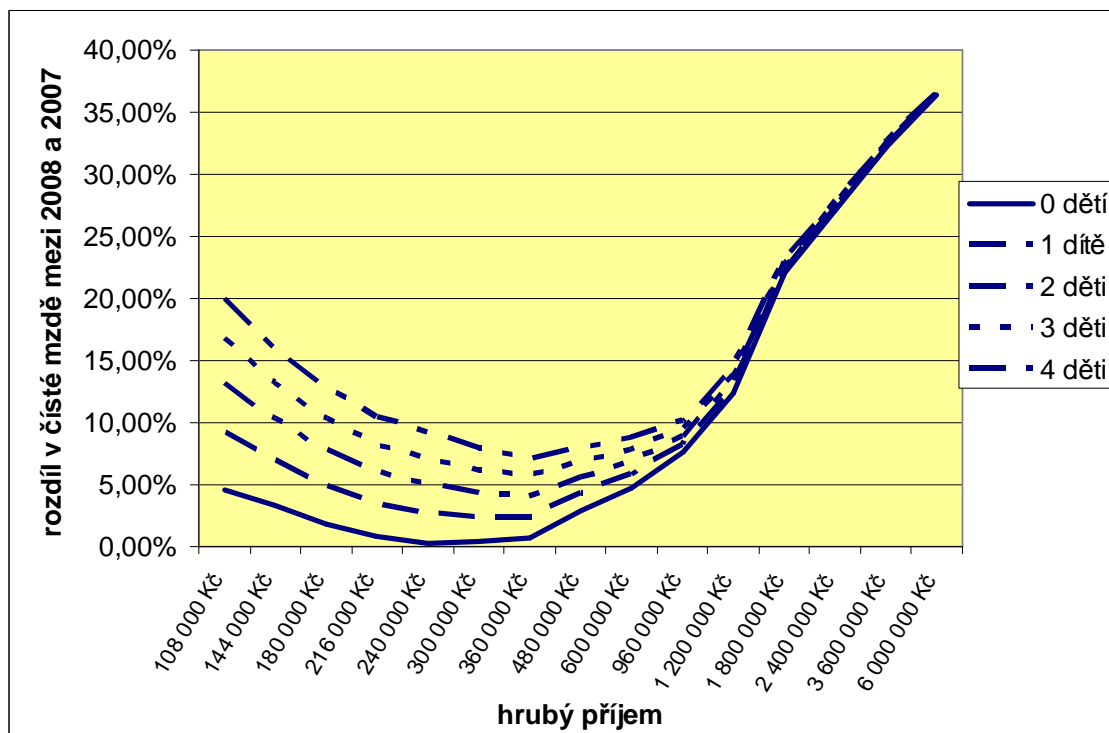
Pramen: vlastní výpočty

V následujícím grafu shrnu rozdíly čistých mezd s růstem uplatňovaných daňových zvýhodnění.

Z tohoto grafu je zřejmé, že daňové zvýhodnění nejvíce působí u nízkopříjmových poplatníků. Zde jsou rozdíly mezi počtem uplatňovaných zvýhodnění největší. S vyšší hrubou mzdou tyto rozdíly klesají. Dostatečně viditelné rozdíly jsou ještě u průměrných mezd, přibližně od hrubé mzdy 50 000 Kč tyto rozdíly klesají, až jsou téměř zanedbatelné.

Naopak, pokud je poplatník bezdětný, největší rozdíl mezi výší čisté mzdy v roce 2008 a 2007 zaznamenáváme u vysokých mezd. Nejmenší rozdíly jsou u průměrných příjmů, nezávisle na počtu dětí.

Graf č. 6 – Porovnání rozdílů čistých příjmů v roce 2008 a 2007 u poplatníka s různým počtem dětí

Pramen: vlastní výpočty

Rozdíly u nejnižšího ročního příjmu mezi daňovým zvýhodněním na žádné dítě a na 4 děti je 15,41 %, zatímco u nejvyššího příjmu je tento rozdíl pouze 0,27 %. Rozdíl nárůstu čistých mezd bez daňového zvýhodnění je téměř 8násobný, kdežto u daňového zvýhodnění je tento rozdíl už pouze téměř 2násobný. S rostoucím počtem uplatnění daňových zvýhodnění klesá rozdíl nárůstu čistých mezd v roce 2008 a 2007.

V následující tabulce je uvedeno pořadí průměrných navýšení čistých mezd mezi roky 2008 a 2007. Průměrné navýšení čistých mezd jsem vypočetla jako průměr rozdílů čistých příjmů v obou letech u poplatníků uplatňující si různý počet daňových zvýhodněních.

Tab. č. 28 – Pořadí umístění rozdílů mezi čistými příjmy v roce 2008 a 2007

Pořadí	Měsíční příjem	Roční příjem	Průměrné navýšení čisté mzdy
1	500 000 Kč	6 000 000 Kč	36,56%
2	300 000 Kč	3 600 000 Kč	32,48%
3	200 000 Kč	2 400 000 Kč	27,51%
4	150 000 Kč	1 800 000 Kč	22,69%
5	100 000 Kč	1 200 000 Kč	13,43%
6	9 000 Kč	108 000 Kč	12,74%
7	12 000 Kč	144 000 Kč	9,96%
8	80 000 Kč	960 000 Kč	8,90%
9	15 000 Kč	180 000 Kč	7,51%
10	50 000 Kč	600 000 Kč	6,80%
11	18 000 Kč	216 000 Kč	5,75%
12	40 000 Kč	480 000 Kč	5,51%
13	20 000 Kč	240 000 Kč	4,83%
14	25 000 Kč	300 000 Kč	4,23%
15	30 000 Kč	360 000 Kč	4,00%

Pramen: vlastní výpočty

Přední místa obsadili poplatníci s nejvyššími příjmy. Na prvním místě se umístil poplatník s hrubým měsíčním příjmem 500 000 Kč. Jeho průměrné navýšení mzdy mezi roky 2008 a 2007 činí 36,56 %. Na 6. místě se umístil poplatník s nejnižším příjmem 9 000 Kč měsíčně. Jeho průměrné navýšení představuje 12,74 %. Těsně pod hranicí 10 % se umístil poplatník s měsíční hrubou mzdou 12 000 Kč. Poslední místa obsadili poplatníci s hrubou mzdou 20 000 – 30 000 Kč. Jejich navýšení čisté mzdy činí méně než 5 %. Nejmenší nárůst zaznamenáváme u hrubé měsíční mzdy 30 000 Kč, kde nárůst představuje pouhá 4 %. Je to méně než 9x oproti nejvyššímu nárůstu.

V následující tabulce číslo 29 je uvedena daň jako % z hrubé mzdy.

Tab. č. 29 - Procento zdanění hrubé mzdy v roce 2007

Roční příjem v roce 2007	% zdanění hrubé mzdy				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	3,83%	-1,72%	-7,28%	-12,83%	-18,39%
144 000 Kč	5,73%	1,57%	-2,60%	-6,77%	-10,93%
180 000 Kč	7,91%	4,58%	1,25%	-2,09%	-5,42%
216 000 Kč	9,36%	6,59%	3,81%	1,03%	-1,75%
240 000 Kč	10,09%	7,59%	5,09%	2,59%	0,09%
300 000 Kč	12,28%	10,28%	8,28%	6,28%	4,28%
360 000 Kč	13,88%	12,21%	10,55%	8,88%	7,21%
480 000 Kč	17,17%	15,92%	14,67%	13,42%	12,17%
600 000 Kč	19,34%	18,34%	17,34%	16,34%	15,34%
960 000 Kč	22,59%	21,96%	21,34%	20,71%	20,09%
1 200 000 Kč	23,67%	23,17%	22,67%	22,17%	21,67%
1 800 000 Kč	25,11%	24,78%	24,45%	24,11%	23,78%
2 400 000 Kč	25,83%	25,58%	25,33%	25,08%	24,83%
3 600 000 Kč	26,56%	26,39%	26,22%	26,06%	25,89%
6 000 000 Kč	27,13%	27,03%	26,93%	26,83%	26,73%

Pramen: vlastní výpočty

Průměrné zdanění hrubé mzdy v roce 2007 činilo 13 %. Daňová sazba se pohybuje od mínus 18 % do 27 %. Daňová sazba je v celém roce 2007 rostoucí.

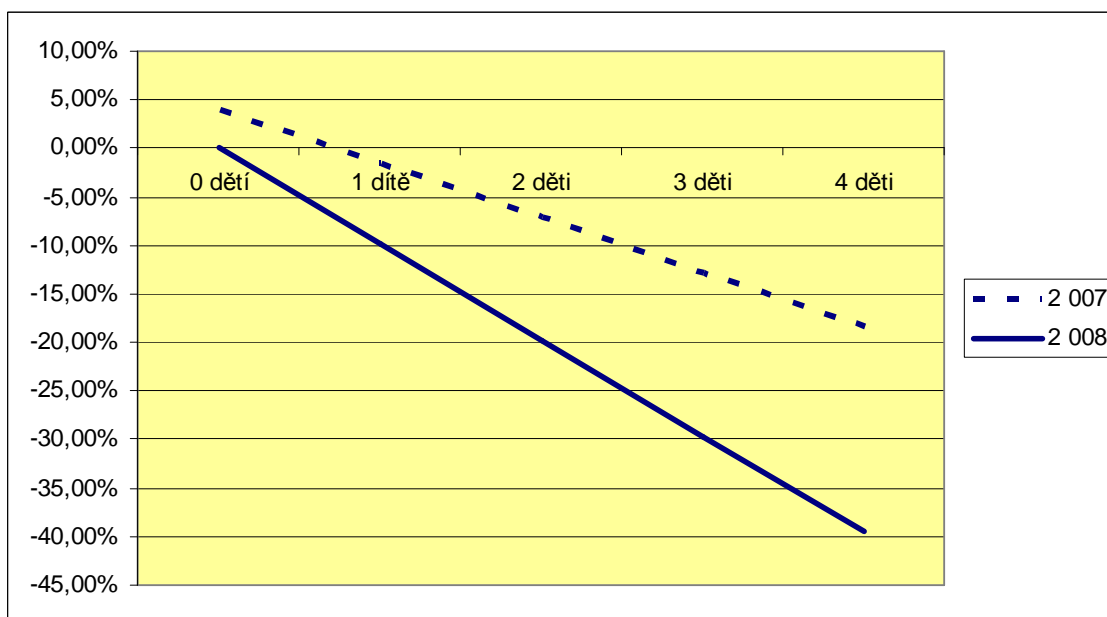
Tab. č. 30 - Procento zdanění hrubé mzdy v roce 2008

<i>Roční příjem v roce 2008</i>	<i>% zdanění hrubé mzdy</i>				
	<i>0 dětí</i>	<i>1 dítě</i>	<i>2 děti</i>	<i>3 děti</i>	<i>4 děti</i>
108 000 Kč	0,00%	-9,89%	-19,78%	-29,67%	-39,56%
144 000 Kč	3,00%	-4,42%	-11,83%	-19,25%	-26,67%
180 000 Kč	6,45%	0,52%	-5,42%	-11,35%	-17,28%
216 000 Kč	8,75%	3,81%	-1,14%	-6,08%	-11,03%
240 000 Kč	9,90%	5,45%	1,00%	-3,45%	-7,90%
300 000 Kč	11,97%	8,41%	4,85%	1,29%	-2,27%
360 000 Kč	13,35%	10,38%	7,42%	4,45%	1,48%
480 000 Kč	15,08%	12,85%	10,63%	8,40%	6,18%
600 000 Kč	16,11%	14,33%	12,55%	10,77%	8,99%
960 000 Kč	17,66%	16,55%	15,44%	14,33%	13,21%
1 200 000 Kč	17,46%	16,57%	15,68%	14,79%	13,90%
1 800 000 Kč	16,64%	16,05%	15,45%	14,86%	14,27%
2 400 000 Kč	16,23%	15,78%	15,34%	14,89%	14,45%
3 600 000 Kč	15,82%	15,52%	15,23%	14,93%	14,63%
6 000 000 Kč	15,49%	15,31%	15,14%	14,96%	14,78%

Pramen: vlastní výpočty

Průměrné procento daně ze superhrubé mzdy v roce 2008 představuje 6 %. Poplatníci s nejnižším příjmem 108 000 Kč mají nulovou nebo zápornou daňovou povinnost. Nejvyšší daňová povinnost je u příjmu 960 000 Kč a představuje hodnotu 17,66 %. Ve skutečnosti sazba daně je rostoucí do určité výše hrubé mzdy, pak začne opět klesat. Jednotná sazba daně není až tak rovná, jak je prezentováno.

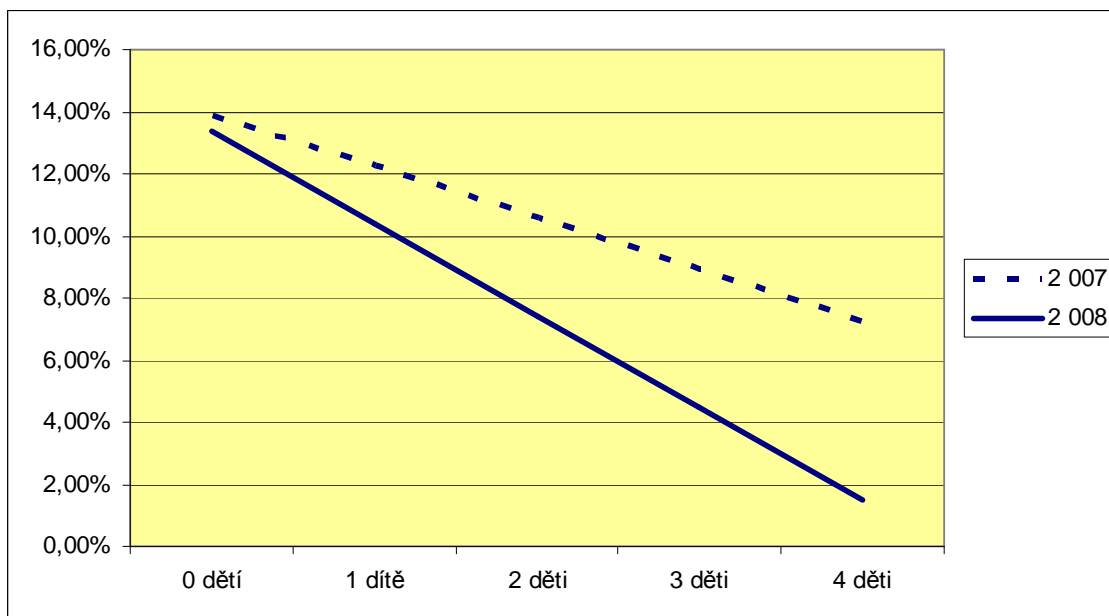
Graf č. 7 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 108 00 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Poplatníci v roce 2007 platí vyšší daně než v roce 2008. S uplatňováním vyššího počtu daňových zvýhodnění se rozdíly prohlubují. U zaměstnance, který si neuplatňuje žádné daňové zvýhodnění, je rozdíl 3,83 %. U poplatníka se 4 dětmi je rozdíl mezi jednotlivými roky 21,17 %.

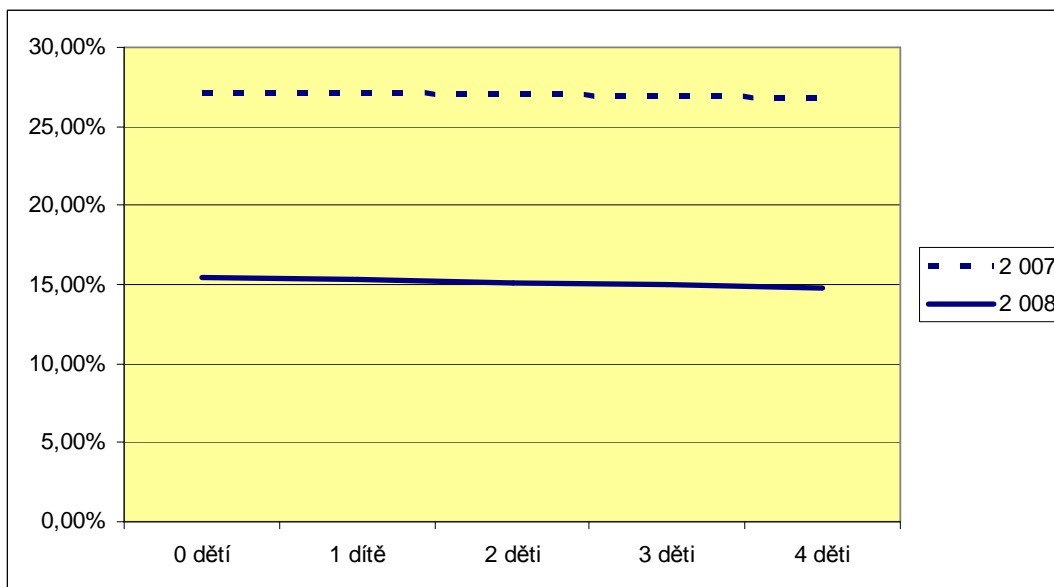
Graf č. 8 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 360 00 Kč

Pramen: vlastní výpočty

U poplatníka s tímto ročním příjmem došlo k menšímu rozdílu ve zdanění mezi jednotlivými roky. U bezdětného poplatníka je rozdíl pouhých 0,53 %, u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti je tento rozdíl necelých 6 %.

Graf č. 9 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 6 000 000 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Rozdíl u poplatníka s nejvyššími příjmy je velmi výrazný, pohybuje se mezi 16 a 17 %. S rostoucím počtem uplatňovaných daňových zvýhodnění nevznikají velké rozdíly ve výši daně. Rozdíl v procentu daně z hrubé mzdy mezi poplatníkem bez daňového zvýhodnění a poplatníkem se 4 daňovými zvýhodněními je pouhých 0,31 %.

- **Daňové zatížení zaměstnanců**

Do daňového zatížení zaměstnanců patří zdravotní a sociální pojištění + odvedené zálohy na daň v průběhu zdaňovacího období.

Tab. č. 31 – Daňové zatížení zaměstnanců v roce 2007

Roční příjem v roce 2007	Daňové zatížení zaměstnance uplatňující si daňové zvýhodnění na				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	17 640 Kč	11 640 Kč	5 640 Kč	-360 Kč	-6 360 Kč
144 000 Kč	26 256 Kč	20 256 Kč	14 256 Kč	8 256 Kč	2 256 Kč
180 000 Kč	36 741 Kč	30 741 Kč	24 741 Kč	18 741 Kč	12 741 Kč
216 000 Kč	47 226 Kč	41 226 Kč	35 226 Kč	29 226 Kč	23 226 Kč
240 000 Kč	54 216 Kč	48 216 Kč	42 216 Kč	36 216 Kč	30 216 Kč
300 000 Kč	74 337 Kč	68 337 Kč	62 337 Kč	56 337 Kč	50 337 Kč
360 000 Kč	94 962 Kč	88 962 Kč	82 962 Kč	76 962 Kč	70 962 Kč
480 000 Kč	142 428 Kč	136 428 Kč	130 428 Kč	124 428 Kč	118 428 Kč
600 000 Kč	191 028 Kč	185 028 Kč	179 028 Kč	173 028 Kč	167 028 Kč
960 000 Kč	336 828 Kč	330 828 Kč	324 828 Kč	318 828 Kč	312 828 Kč
1 200 000 Kč	434 028 Kč	428 028 Kč	422 028 Kč	416 028 Kč	410 028 Kč
1 800 000 Kč	677 028 Kč	671 028 Kč	665 028 Kč	659 028 Kč	653 028 Kč
2 400 000 Kč	920 028 Kč	914 028 Kč	908 028 Kč	902 028 Kč	896 028 Kč
3 600 000 Kč	1 406 028 Kč	1 400 028 Kč	1 394 028 Kč	1 388 028 Kč	1 382 028 Kč
6 000 000 Kč	2 378 028 Kč	2 372 028 Kč	2 366 028 Kč	2 360 028 Kč	2 354 028 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Mezi poplatníky se zápornou daňovou povinností řadíme poplatníky s nejnižšími příjmy – 108 000 Kč ročně a s daňovým zvýhodněním na 3 nebo 4 děti. Ostatní poplatníci mají kladnou daňovou povinnost.

Tab. č. 32 – Daňové zatížení jako % z hrubého příjmu v roce 2007

Roční příjem v roce 2007	% daňového zatížení z hrubé mzdy				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	16,33%	10,78%	5,22%	-0,33%	-5,89%
144 000 Kč	18,23%	14,07%	9,90%	5,73%	1,57%
180 000 Kč	20,41%	17,08%	13,75%	10,41%	7,08%
216 000 Kč	21,86%	19,09%	16,31%	13,53%	10,75%
240 000 Kč	22,59%	20,09%	17,59%	15,09%	12,59%
300 000 Kč	24,78%	22,78%	20,78%	18,78%	16,78%
360 000 Kč	26,38%	24,71%	23,05%	21,38%	19,71%
480 000 Kč	29,67%	28,42%	27,17%	25,92%	24,67%
600 000 Kč	31,84%	30,84%	29,84%	28,84%	27,84%
960 000 Kč	35,09%	34,46%	33,84%	33,21%	32,59%
1 200 000 Kč	36,17%	35,67%	35,17%	34,67%	34,17%
1 800 000 Kč	37,61%	37,28%	36,95%	36,61%	36,28%
2 400 000 Kč	38,33%	38,08%	37,83%	37,58%	37,33%
3 600 000 Kč	39,06%	38,89%	38,72%	38,56%	38,39%
6 000 000 Kč	39,63%	39,53%	39,43%	39,33%	39,23%

Pramen: vlastní výpočty

Daňové zatížení v roce 2007 dosahuje maximálně 40 % z hrubého příjmu a to u nejvyšších příjmů. Průměr pak činí 26 %. Méně než průměru daňového zatížení představují roční hrubé mzdy do 360 000 Kč. Z ostatních úrovní mzdy pak platí poplatníci vyšší než průměrné daňové zatížení.

Tab. č. 33– Daňové zatížení zaměstnanců v roce 2008

Roční příjem v roce 2008	Daňové zatížení zaměstnance uplatňující si daňové zvýhodnění na				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	13 500 Kč	2 820 Kč	-7 860 Kč	-18 540 Kč	-29 220 Kč
144 000 Kč	22 320 Kč	11 640 Kč	960 Kč	-9 720 Kč	-20 400 Kč
180 000 Kč	34 110 Kč	23 430 Kč	12 750 Kč	2 070 Kč	-8 610 Kč
216 000 Kč	45 900 Kč	35 220 Kč	24 540 Kč	13 860 Kč	3 180 Kč
240 000 Kč	53 760 Kč	43 080 Kč	32 400 Kč	21 720 Kč	11 040 Kč
300 000 Kč	73 410 Kč	62 730 Kč	52 050 Kč	41 370 Kč	30 690 Kč
360 000 Kč	93 060 Kč	82 380 Kč	71 700 Kč	61 020 Kč	50 340 Kč
480 000 Kč	132 360 Kč	121 680 Kč	111 000 Kč	100 320 Kč	89 640 Kč
600 000 Kč	171 660 Kč	160 980 Kč	150 300 Kč	139 620 Kč	128 940 Kč
960 000 Kč	289 560 Kč	278 880 Kč	268 200 Kč	257 520 Kč	246 840 Kč
1 200 000 Kč	338 866 Kč	328 186 Kč	317 506 Kč	306 826 Kč	296 146 Kč
1 800 000 Kč	428 866 Kč	418 186 Kč	407 506 Kč	396 826 Kč	386 146 Kč
2 400 000 Kč	518 866 Kč	508 186 Kč	497 506 Kč	486 826 Kč	476 146 Kč
3 600 000 Kč	698 866 Kč	688 186 Kč	677 506 Kč	666 826 Kč	656 146 Kč
6 000 000 Kč	1 058 866 Kč	1 048 186 Kč	1 037 506 Kč	1 026 826 Kč	1 016 146 Kč

Pramen: vlastní výpočty

V roce 2008 mají zaměstnanci nižší daňové zatížení než v roce 2007. Také mnohem více poplatníků dosáhne záporné daňové povinnosti. V našem příkladě má celkem 6 poplatníků zápornou daňovou povinnost oproti roku 2007, kdy ji měli pouze 2 poplatníci. Nejvyšší daňové zatížení je u poplatníka s nejvyšším příjmem, který nemá žádné daňové zvýhodnění. V roce 2008 představuje daňová povinnost tohoto poplatníka

1 058 866 Kč, kdežto v roce 2007 to byla částka 2 378 028 Kč, což je více než 2,2x více oproti předcházejícímu roku.

Tab. č. 34– Daňové zatížení jako % z hrubého příjmu v roce 2008

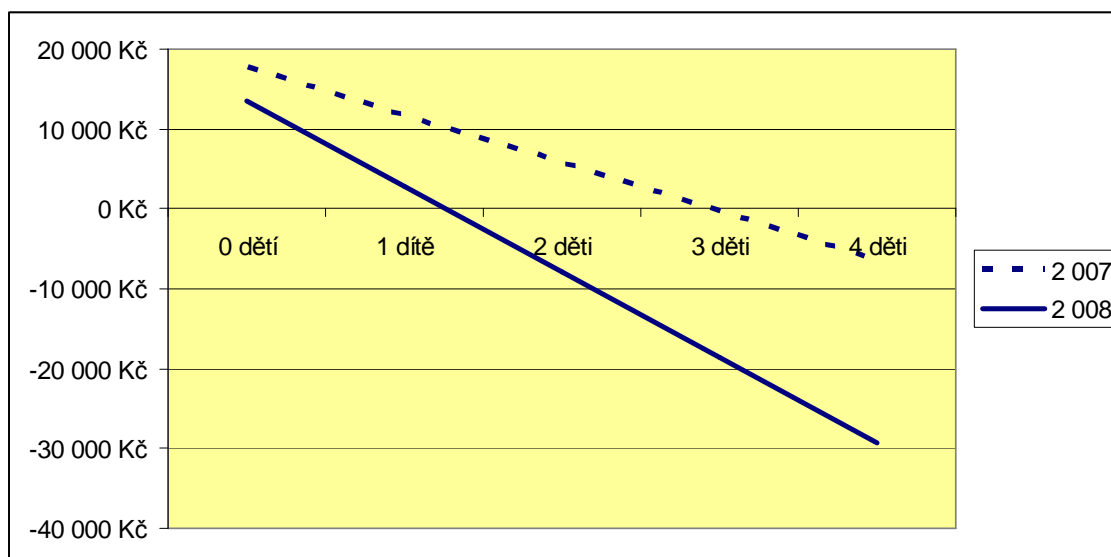
Roční příjem v roce 2008	% daňového zatížení z hrubé mzdy				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	12,50%	2,61%	-7,28%	-17,17%	-27,06%
144 000 Kč	15,50%	8,08%	0,67%	-6,75%	-14,17%
180 000 Kč	18,95%	13,02%	7,08%	1,15%	-4,78%
216 000 Kč	21,25%	16,31%	11,36%	6,42%	1,47%
240 000 Kč	22,40%	17,95%	13,50%	9,05%	4,60%
300 000 Kč	24,47%	20,91%	17,35%	13,79%	10,23%
360 000 Kč	25,85%	22,88%	19,92%	16,95%	13,98%
480 000 Kč	27,58%	25,35%	23,13%	20,90%	18,68%
600 000 Kč	28,61%	26,83%	25,05%	23,27%	21,49%
960 000 Kč	30,16%	29,05%	27,94%	26,83%	25,71%
1 200 000 Kč	28,24%	27,35%	26,46%	25,57%	24,68%
1 800 000 Kč	23,83%	23,23%	22,64%	22,05%	21,45%
2 400 000 Kč	21,62%	21,17%	20,73%	20,28%	19,84%
3 600 000 Kč	19,41%	19,12%	18,82%	18,52%	18,23%
6 000 000 Kč	17,65%	17,47%	17,29%	17,11%	16,94%

Pramen: vlastní výpočty

Nejnižší daňové zatížení v roce 2008 je minus 27,06 %, nejvyšší daňové zatížení je u příjmu 80 000 Kč u to všech poplatníků s uplatňováním různých počtu daňových zvýhodnění a pohybuje se v rozmezí 25,71 % – 30,16 %. Průměrná hodnota daňového zatížení v roce 2008 je 16,31 %. V roce 2007 to bylo téměř o 10 % více.

V následujícím grafu číslo 10 porovnám daňové zatížení u nejnižšího příjmu (9 000 Kč měsíčně) v roce 2007 a 2008.

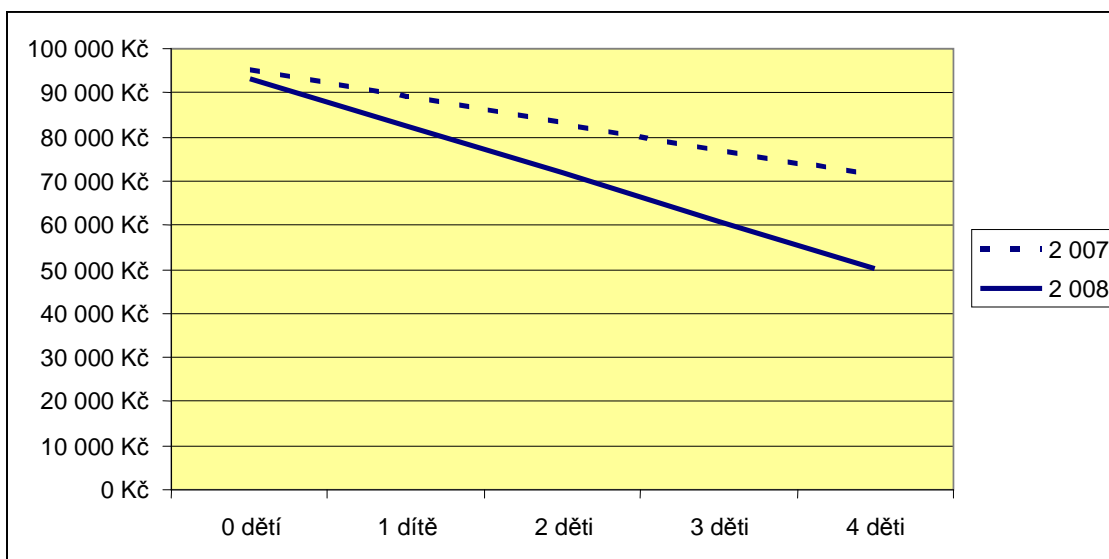
Graf č. 10 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 108 000 Kč v roce 2007 a 2008

Pramen: vlastní výpočty

Daňové zatížení je v roce 2007 vyšší než v roce 2008. S rostoucím počtem daňových zvýhodnění se rozdíly mezi jednotlivými roky prohlubují. U daňového zvýhodnění na 0 dětí je rozdíl 4 140 Kč, zatímco u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti je rozdíl 22 860 Kč, tedy 5,5x více.

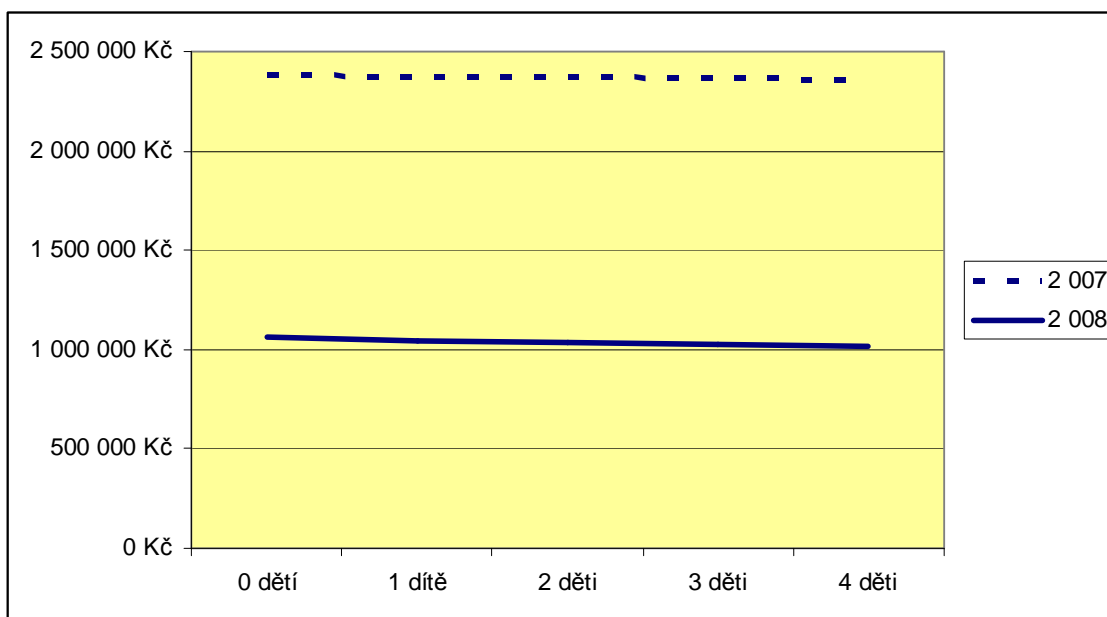
Graf č. 11 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 360 000 Kč v roce 2007 a 2008

Pramen: vlastní výpočty

Tito poplatníci mají v roce 2007 i 2008 kladnou daňovou povinnost. S rostoucím počtem daňových zvýhodnění se opět prohlubuje rozdíl mezi jednotlivými roky, ale už ne tak výrazně jako v předešlém grafu. Rozdíl u nulového daňového zvýhodnění činí 1 902 Kč, u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti tento rozdíl činí 20 622 Kč, což je téměř 11x více.

Graf č. 12 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 6 000 000 Kč v roce 2007 a 2008

Pramen: vlastní výpočty

Na tomto grafu je viditelné zavedení maximálního vyměřovacího základu v roce 2008. Rozdíly mezi poplatníky s různými počty uplatňovaných zvýhodnění jsou téměř vyrovnané. U poplatníka s nulovým daňovým zvýhodněním je daňové zatížení ve výši 1 319 162 Kč. U poplatníka, který si uplatňuje daňové zvýhodnění na 4 děti, je tento rozdíl 1 337 882 Kč, což je 1,014x více.

- **Reálné zdanění mzdy**

Reálné zdanění mzdy se skládá z daňového zatížení zaměstnance spolu se zdravotním a sociálním pojištěním, které platí zaměstnavatel za své zaměstnance.

Tab. č. 35 – Reálné zdanění mzdy v roce 2007

Roční příjem v roce 2007	Reálné zdanění mzdy u poplatníka uplatňující si daňové zvýhodnění na				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	55 440 Kč	49 440 Kč	43 440 Kč	37 440 Kč	31 440 Kč
144 000 Kč	76 656 Kč	70 656 Kč	64 656 Kč	58 656 Kč	52 656 Kč
180 000 Kč	99 741 Kč	93 741 Kč	87 741 Kč	81 741 Kč	75 741 Kč
216 000 Kč	122 826 Kč	116 826 Kč	110 826 Kč	104 826 Kč	98 826 Kč
240 000 Kč	138 216 Kč	132 216 Kč	126 216 Kč	120 216 Kč	114 216 Kč
300 000 Kč	179 337 Kč	173 337 Kč	167 337 Kč	161 337 Kč	155 337 Kč
360 000 Kč	220 962 Kč	214 962 Kč	208 962 Kč	202 962 Kč	196 962 Kč
480 000 Kč	310 428 Kč	304 428 Kč	298 428 Kč	292 428 Kč	286 428 Kč
600 000 Kč	401 028 Kč	395 028 Kč	389 028 Kč	383 028 Kč	377 028 Kč
960 000 Kč	672 828 Kč	666 828 Kč	660 828 Kč	654 828 Kč	648 828 Kč
1 200 000 Kč	854 028 Kč	848 028 Kč	842 028 Kč	836 028 Kč	830 028 Kč
1 800 000 Kč	1 307 028 Kč	1 301 028 Kč	1 295 028 Kč	1 289 028 Kč	1 283 028 Kč
2 400 000 Kč	1 760 028 Kč	1 754 028 Kč	1 748 028 Kč	1 742 028 Kč	1 736 028 Kč
3 600 000 Kč	2 666 028 Kč	2 660 028 Kč	2 654 028 Kč	2 648 028 Kč	2 642 028 Kč
6 000 000 Kč	4 478 028 Kč	4 472 028 Kč	4 466 028 Kč	4 460 028 Kč	4 454 028 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Reálné zdanění mzdy představuje nemalé částky.

V následující tabulce je vyjádření reálné mzdy jako procento z ročního hrubého příjmu.

Tab. č. 36 – Procento reálného zatížení mzdy v roce 2007

<i>Roční příjem v roce 2007</i>	<i>% reálného zdanění z hrubé mzdy</i>				
	<i>0 dětí</i>	<i>1 dítě</i>	<i>2 děti</i>	<i>3 děti</i>	<i>4 děti</i>
108 000 Kč	51,33%	45,78%	40,22%	34,67%	29,11%
144 000 Kč	53,23%	49,07%	44,90%	40,73%	36,57%
180 000 Kč	55,41%	52,08%	48,75%	45,41%	42,08%
216 000 Kč	56,86%	54,09%	51,31%	48,53%	45,75%
240 000 Kč	57,59%	55,09%	52,59%	50,09%	47,59%
300 000 Kč	59,78%	57,78%	55,78%	53,78%	51,78%
360 000 Kč	61,38%	59,71%	58,05%	56,38%	54,71%
480 000 Kč	64,67%	63,42%	62,17%	60,92%	59,67%
600 000 Kč	66,84%	65,84%	64,84%	63,84%	62,84%
960 000 Kč	70,09%	69,46%	68,84%	68,21%	67,59%
1 200 000 Kč	71,17%	70,67%	70,17%	69,67%	69,17%
1 800 000 Kč	72,61%	72,28%	71,95%	71,61%	71,28%
2 400 000 Kč	73,33%	73,08%	72,83%	72,58%	72,33%
3 600 000 Kč	74,06%	73,89%	73,72%	73,56%	73,39%
6 000 000 Kč	74,63%	74,53%	74,43%	74,33%	74,23%

Pramen: vlastní výpočty

Reálné zdanění mzdy v roce 2007 se pohybuje od 30 % do 75 %. Průměr z našeho příkladu je 61 %. Reálné zdanění mzdy je 2,4x větší než je daňové zatížení zaměstnance v roce 2007.

Tab. č. 37 - Reálné zdanění mzdy v roce 2008

Roční příjem v roce 2008	Reálné zdanění mzdy u poplatníka uplatňující si daňové zvýhodnění na				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	51 300 Kč	40 620 Kč	29 940 Kč	19 260 Kč	8 580 Kč
144 000 Kč	72 720 Kč	62 040 Kč	51 360 Kč	40 680 Kč	30 000 Kč
180 000 Kč	97 110 Kč	86 430 Kč	75 750 Kč	65 070 Kč	54 390 Kč
216 000 Kč	121 500 Kč	110 820 Kč	100 140 Kč	89 460 Kč	78 780 Kč
240 000 Kč	137 760 Kč	127 080 Kč	116 400 Kč	105 720 Kč	95 040 Kč
300 000 Kč	178 410 Kč	167 730 Kč	157 050 Kč	146 370 Kč	135 690 Kč
360 000 Kč	219 060 Kč	208 380 Kč	197 700 Kč	187 020 Kč	176 340 Kč
480 000 Kč	300 360 Kč	289 680 Kč	279 000 Kč	268 320 Kč	257 640 Kč
600 000 Kč	381 660 Kč	370 980 Kč	360 300 Kč	349 620 Kč	338 940 Kč
960 000 Kč	625 560 Kč	614 880 Kč	604 200 Kč	593 520 Kč	582 840 Kč
1 200 000 Kč	701 075 Kč	690 395 Kč	679 715 Kč	669 035 Kč	658 355 Kč
1 800 000 Kč	791 075 Kč	780 395 Kč	769 715 Kč	759 035 Kč	748 355 Kč
2 400 000 Kč	881 075 Kč	870 395 Kč	859 715 Kč	849 035 Kč	838 355 Kč
3 600 000 Kč	1 061 075 Kč	1 050 395 Kč	1 039 715 Kč	1 029 035 Kč	1 018 355 Kč
6 000 000 Kč	1 421 075 Kč	1 410 395 Kč	1 399 715 Kč	1 389 035 Kč	1 378 355 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Nejnižší reálné zdanění mzdy v roce 2008 představuje absolutní částku 8 580 Kč, což je téměř 4x méně než v roce 2007. Mnohem menší reálné zdanění mzdy je vidět u vysokých ročních příjmů vlivem maximálního vyměřovacího základu. Nejvyšší reálné zatížení v roce 2008 představuje částku 1 421 075 Kč, zatímco v předešlém roce 4 478 028 Kč, což je více než 3x více.

Tab. č. 38 - Procento reálného zatížení mzdy v roce 2008

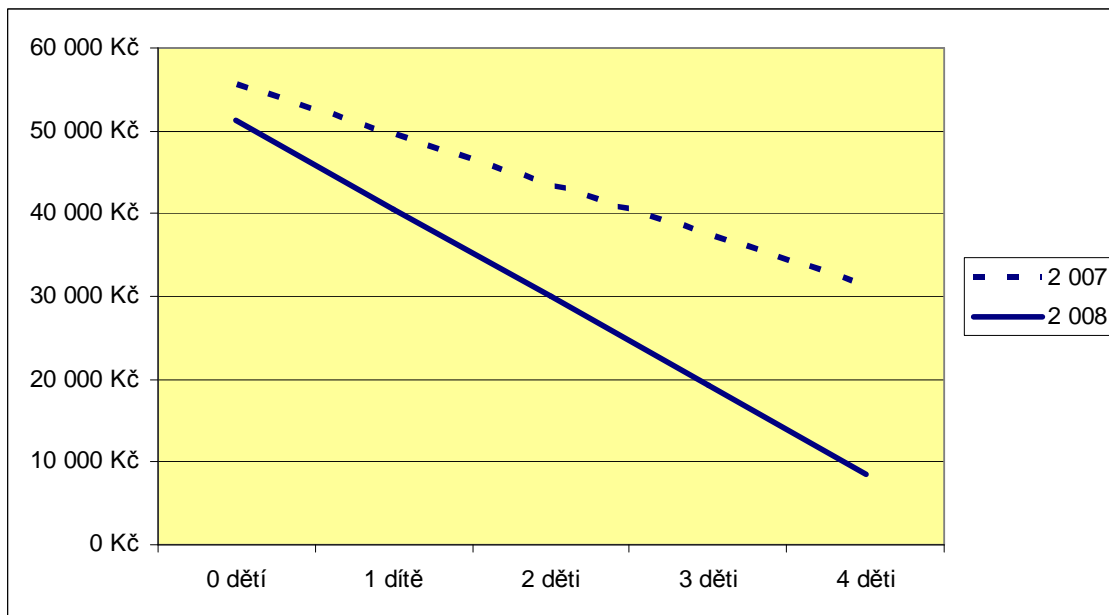
Roční příjem v roce 2008	% reálného zdanění z hrubé mzdy				
	0 dětí	1 dítě	2 děti	3 děti	4 děti
108 000 Kč	47,50%	37,61%	27,72%	17,83%	7,94%
144 000 Kč	50,50%	43,08%	35,67%	28,25%	20,83%
180 000 Kč	53,95%	48,02%	42,08%	36,15%	30,22%
216 000 Kč	56,25%	51,31%	46,36%	41,42%	36,47%
240 000 Kč	57,40%	52,95%	48,50%	44,05%	39,60%
300 000 Kč	59,47%	55,91%	52,35%	48,79%	45,23%
360 000 Kč	60,85%	57,88%	54,92%	51,95%	48,98%
480 000 Kč	62,58%	60,35%	58,13%	55,90%	53,68%
600 000 Kč	63,61%	61,83%	60,05%	58,27%	56,49%
960 000 Kč	65,16%	64,05%	62,94%	61,83%	60,71%
1 200 000 Kč	58,42%	57,53%	56,64%	55,75%	54,86%
1 800 000 Kč	43,95%	43,36%	42,76%	42,17%	41,58%
2 400 000 Kč	36,71%	36,27%	35,82%	35,38%	34,93%
3 600 000 Kč	29,47%	29,18%	28,88%	28,58%	28,29%
6 000 000 Kč	23,68%	23,51%	23,33%	23,15%	22,97%

Pramen: vlastní výpočty

Průměrné procento reálného zdanění mezd v roce 2008 činí 45 %, což je o 16 % méně než v předešlém období. Nejvyšší hodnotu v tabulce číslo 38 nenalezneme u nejvyšších příjmů, zde naopak nalezneme nejnižší hodnoty. Reálné zatížení roste od nejmenší mzdy až do mzdy 960 000 Kč, kde je reálné zdanění maximální. Nejvyšší hodnota je 65,16 %. Od této hrubé mzdy začíná reálné zdanění klesat. Od hrubé roční mzdy 1 800 000 Kč je reálné zdanění nižší než je průměrná hodnota 45 %.

Nyní uvedu grafy, kde budu porovnávat reálné zdanění mzdy v roce 2007 a 2008 u nízkého, průměrného a vysokého příjmu.

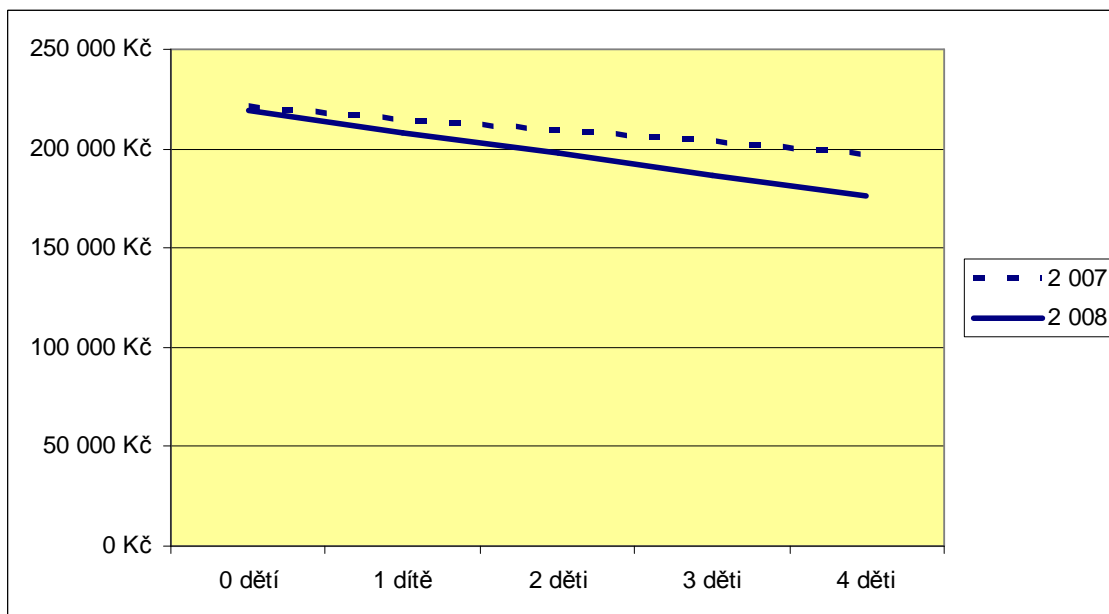
Graf č. 13 - Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 108 000 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Tyto příjmy jsou shodné s příjmy daňového zatížení poplatníka se stejným ročním příjmem. I číselné hodnoty mezi příjmy jsou shodné. U tohoto poplatníka se neprojevuje maximální vyměřovací základ a platby zdravotního i sociálního pojistného zaměstnavatele za své zaměstnance jsou v roce 2007 i 2008 shodné.

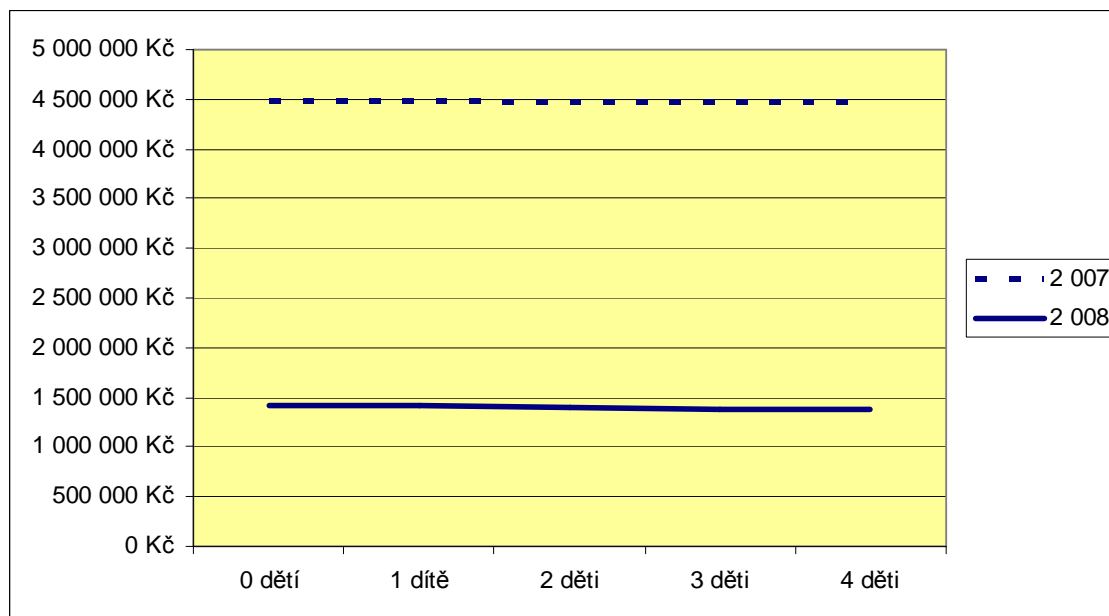
Graf č. 14 - Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 360 000 Kč

Pramen: vlastní výpočty

I v tomto příkladě jsou přímkové stejné jako v daňovém zatížení zaměstnance a rozdíly mezi nimi jsou shodné. Nejnižší účinnost daňové reformy je pro poplatníky s průměrnými mzdami.

Graf č. 15 - Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 6 000 000 Kč

Pramen: vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že došlo k velkému úbytku reálného zdanění mzdy mezi lety 2007 a 2008. Rozdíly mezi přímkami činí přes 3 000 000 Kč.

9. Závěr

Od 1. ledna 2008 si museli všichni zaměstnanci zvyknout na nový výpočet mzdy ze závislé činnosti a funkčních požitků. Základ daně tvoří 135 % hrubé mzdy a bude zdaňován rovnou sazbou daně z příjmů ve výši 15%, což odpovídá rovnému zdanění 20,25 % ze 100 % hrubé mzdy. Pro srovnání s metodikou v roce 2007, kdy se naopak zaměstnanci sražené pojistné odečítá, je třeba dodat, že to odpovídá rovnému zdanění 23,14 % z 87,5 % hrubé mzdy.

Úpravou výpočtu mzdy v roce 2008 se žádnému poplatníku nezvýšila daňová zátěž. Nejlépe jsou na tom poplatníci s nízkými příjmy nebo naopak poplatníci s nejvyššími příjmy. Během roku 2008 poplatníci odvedou na zálohách na daň nižší částky, ovšem po provedení ročního zúčtování jim vzniknou nižší přeplatky.

Poplatníci s nízkými příjmy (108 000 Kč ročně) si v roce 2008 oproti roku 2007 polepšili přibližně o 5 % (vzhledem k rozdílům čistých mezd mezi jednotlivými roky vztahených k čisté mzdě roku 2007). Tento rozdíl se zvyšuje s rostoucím počtem daňových zvýhodnění. Poplatník, který si uplatňuje daňové zvýhodnění na 4 děti, ušetří na dani v roce 2008 téměř 20 %.

Tito poplatníci v roce 2007 platili pouze 12 % daň oproti 15 % sazbě daně v roce 2008 a také v tomto roce mají vyšší daňový základ, ale v roce 2008 jsou mnohonásobně vyšší slevy na dani.

Od tohoto nejnižšího příjmu začíná daňová úspora klesat až do svého minima, které je u poplatníka s ročním příjmem 240 000 – 360 000 Kč, tedy s průměrným příjmem. Daňová úspora se pohybuje téměř od 0 % - u bezdětného poplatníka, až po 9 % u poplatníka uplatňující si 4 daňové bonusy.

Velkých úspor, mnohem větších než poplatníci s nejnižšími příjmy, dosáhli poplatníci s nejvyššími příjmy. Tato úspora spočívá v zavedení maximálního vyměřovacího základu pro odvod pojistného. Pro roční příjem 6 000 000 Kč se pohybuje daňová úspora kolem 36,5 % a je přibližně stejná jak u poplatníka bez daňového zvýhodnění, tak u poplatníka uplatňujícího si 4 daňová zvýhodnění.

Ke konci zdaňovacího období 2007 došlo ke zrušení společného zdanění manželů, které vlivem rovné daně ztratilo smysl. Poplatníci měli obavy o úspory, které získali díky společnému zdanění manželů. Tato obava však nebyla oprávněná, jak vyplývá z uvedených příkladů. S růstem příjmů u obou manželů vzniká větší rozdíl mezi daňovou povinností v roce 2007 při uplatnění společného zdanění manželů a mezi daňovou povinností v roce 2008. Pokud jeden z manželů má roční příjem 400 000 Kč (a uplatňuje si daňové zvýhodnění na 2 děti) a druhý nemá žádný příjem, daňová povinnost v roce 2007 činí 18 932 Kč a roce 2008 při stejných příjmových podmínkách 9 960 Kč, tedy o 8 972 Kč méně. Pokud oba manželé mají stejný příjem 400 000 Kč ročně, daňová povinnost v roce 2007 při uplatnění společného zdanění manželů činí 108 056. O rok později se jejich společná daňová povinnost sníží o 17 096 Kč, tj. na 90 960 Kč.

Touto reformou si pohoršili ti poplatníci, kde druhý z manželů má příjmy v rozmezí od 60 000 Kč přibližně do hranice 120 000 Kč. V takovém případě si poplatník s příjmy ve výše zmíněné hranici nemůže uplatnit celou základní slevu na dani. Do hranice 60 000 Kč si může manžel uplatnit slevu na manželku, která má příjmy do této hranice.

Procento zdanění hrubé mzdy v roce 2007 se pohybuje od mínus 18,39 % u poplatníka s nejnižším příjmem a daňovým zvýhodněním na 4 děti až po hodnotu 26,37 % u poplatníka s nejvyšším příjmem, který má také daňové zvýhodnění na 4 děti. V roce 2008 je tento interval od mínus 39,56 % až po 14,78 %. Z uvedeného vyplývá, že v roce 2008 mají poplatníci s nízkými příjmy o polovinu nižší zdanění hrubé mzdy než v roce 2007. To samé platí i pro poplatníka s vysokými příjmy. Procento zdanění hrubé mzdy u těchto poplatníků v roce 2008 kleslo o 11,59 % oproti roku 2007, tedy téměř o dvojnásobek.

Do daňového zatížení řadíme odvedené zdravotní a sociální pojištění a zálohy na daň, které jsou sraženy ze mzdy zaměstnance v průběhu zdaňovacího období. Záporné daňové zatížení v roce 2007 měly pouze dvě skupiny poplatníků u příkladu uvedeného v této diplomové práci a to poplatníci s nízkým příjmem, kteří si uplatňovali daňové zvýhodnění na 3 nebo 4 děti. V roce 2008 se tento okruh rozšířil o další 3 skupiny, opět se jedná o poplatníky s nízkými příjmy, kteří si uplatňují minimálně dvě daňová

zvýhodnění. Nejnižší daňové zatížení v roce 2007 bylo mínus 6 360 Kč. V roce 2008 tato hodnota stoupla o 22 860 Kč na mínus 29 220 Kč. Daňové zatížení poplatníků s vysokými příjmy se v roce 2008 snížilo o více než polovinu oproti předchozímu roku.

Pokud daňové zatížení navýšíme o zdravotní a sociální pojištění, které platí za své zaměstnance zaměstnavatel, získáme reálné zdanění. Reálné zdanění v obou letech nabývá pouze kladných hodnot. Reálné zdanění v roce 2007 se s vyšší příjmu zvyšuje, jeho interval se pohybuje od 29,11 % do 74,23 %. V roce 2008 má reálné zdanění tvar obrácené U-křivky. U nejnižšího příjmu má hodnotu necelých 8 %, pak postupně roste až do svého maxima. Toto maximum představuje hodnotu 60 % u ročního příjmu 960 000 Kč, od této hodnoty opět začíná klesat a u nejvyššího příjmu v našem příkladě je reálné zdanění mzdy 22,97 %. Toto reálné zdanění odpovídá přibližně ročnímu příjmu 160 000 Kč.

Zavedení rovně daně neznamená to, že všichni poplatníci zaplatí stejnou výši daně. Ve skutečnosti se daň v roce 2008 pohybuje v rozmezí mínus 40 % až do její maximální výše 17,66 %. Průměrné zdanění v roce 2008 představuje 6 % oproti roku 2007, kdy průměrné zdanění bylo 13 %.

Závěrem lze říci, že daňovou reformou si všichni poplatníci při stejných příjmech v roce 2008 oproti roku 2007 polepšili. Nejvíce si polepšili lidé s nejvyššími příjmy vlivem úspor na zdravotním a sociálním pojištění a také snížením daňové sazby. Na posledních místech se umístili poplatníci s hrubou měsíční mzdou 20 000 – 30 000 Kč. Jejich navýšení čisté mzdy se pohybuje mezi 4 – 5 %. Vlivem zrušení společného zdanění manželů si pohoršili ti poplatníci, kteří mají takovou výši mzdy, kdy si nemohou uplatnit všechny slevy na dani, které jim náleží a rovněž odečitatelné položky od základu daně.

Summary

The aim of this diploma thesis is to analyze the effects of resolved tax implication of personal income, it includes also changes of social and health insurance approved on 1th January 2008.

The most important changes in personal income tax by employee were within year 2007 and year 2008:

- change of basic wage of personal income tax
- change of tax rate
- cancellation of community taxation of spouses
- cancellation of tax effect for insurance
- implementation of maximal base of assessment

All tax payers of personal income tax got a better salary in year 2008 than in year 2007 depending upon modification of salary calculation. People with the highest personal incomes had the best salary because they saved money for social and health insurance and also reduction of tax rate.

Taxpayers with minimum incomes paid increased personal tax in year 2008, but they got higher tax bonuses. Taxpayers with gross salary CZK 20 000 – 30 000 had the worst position in the research. Their net salary was increased only for 4 – 5 %.

Tax modifications form only one part of actions set to recover financial market supervision, but the range of activities presents the basic and one of the most considerable novel from the beginning force of personal tax legislation.

Keywords

personal income tax, financial supervision reform, employee, supergross salary, health and social insurance

Seznam použité literatury

Marková, H. *Daňové zákony 2007, úplná znění platná k 1.1. 2007*. 15. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007, 192 s. ISBN 978-80-247-2087-6.

Marková, H. *Daňové zákony 2008, úplná znění platná k 1.1. 2008*. 16. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008, 208 s. ISBN 978-80-247-2385-3.

Pelech, P. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2008*. 16. vyd. Olomouc: Anag, 2008, 439 s. ISBN 978-80-7263-433-0.

Pelech, P., Pelc. V. *Daně z příjmů s komentářem*. 9. vyd. Praha: Anag, 2008. 904 s. ISBN 978-80-247-2087-6.

Vlach, P., Rylová, Z. *Reforma daní z příjmů od roku 2008*. 1. vyd. Praha: Sagit, 2007. 256 s. ISBN 978-80-7208-648-1.

Vybíhal, V. *Zdanění příjmů fyzických osob 2007 – praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2007. 216 s. ISBN 978-80-247-2096-8.

Vybíhal, V. *Zdanění příjmů fyzických osob 2008 – praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2008. 216 s. ISBN 978-80-247-2536-9.

Internetové zdroje:

Webové stránky Ministerstva financí ČR: <<http://www.mfcr.cz>>

Webové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí: <<http://www.mpsv.cz>>

Webové stránky České daňové správy: <<http://www.cds.mfcr.cz>>

Seznam tabulek

Tab. č. 1 - Dílčí základ daně v roce 2008.....	14
Tab. č. 2 - Položky odečitatelné od základu daně v roce 2007 a 2008.....	15
Tab. č. 3 – Přehled slev na dani	17
Tab. č. 4 – Daňové zvýhodnění na dítě.....	19
Tab. č. 5 – Daňové zvýhodnění v kombinaci slevy na dani a daňového bonusu	20
Tab. č. 6 – Výpočet mzdy při různých pracovních poměrech bez slev, kromě slevy na poplatníka	24
Tab. č. 7 – Výpočet mzdy na základě dohody o pracovní činnosti bez slev, kromě slevy na poplatníka	25
Tab. č. 8 – Výpočet mzdy člena statutárního orgánu.....	27
Tab. č. 9 – Výpočet daně v roce 2007	29
Tab. č. 10 - Sazby zdravotního a sociálního pojištění (v % z vyměřovacího základu).....	30
Tab. č. 11 – Výpočet mzdy v roce 2007 bez slev, kromě slevy na poplatníka	32
Tab. č. 12 – Roční zúčtování v roce 2007 a 2008	36
Tab. č. 13 – Příklad na společné zdanění manželů.....	39
Tab. č. 14 - Výpočet roční daňové povinnosti v roce 2007 bez uplatnění společného základu manželů a v roce 2008	40
Tab. č. 15 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 0 Kč v roce 2007 a 2008.....	42
Tab. č. 16 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 200 000 Kč v roce 2007 a 2008.....	43
Tab. č. 17 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč u obou manželů v roce 2007 a 2008.....	44
Tab. č. 18 – Shrnutí výpočtu daňové povinnosti za rok 2007 a 2008.....	45
Tab. č. 19 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 50 000 Kč, kdy je manželka držitelem průkazu ZTP/P v roce 2007 a 2008.....	46
Tab. č. 20 - Porovnání daňové povinnosti manželů s ročními příjmy 400 000 Kč a 80 000 Kč, kdy je manželka držitelem průkazu ZTP/P v roce 2007 a 2008.....	47
Tab. č. 21 - Výpočet mzdy na maximální vyměřovací základ	51
Tab. č. 22 - Výpočet mzdy v roce 2008 bez slev, kromě slevy na poplatníka	52
Tab. č. 23 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u bezdětného poplatníka.....	56
Tab. č. 24 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 1 dítě	58

Tab. č. 25 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 2 děti	60
Tab. č. 26 – Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 3 děti	61
Tab. č. 27 - Porovnání čistých mezd v letech 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti	63
Tab. č. 28 – Pořadí umístění rozdílů mezi čistými příjmy v roce 2008 a 2007.....	66
Tab. č. 29 - Procento zdanění hrubé mzdy v roce 2007	67
Tab. č. 30 - Procento zdanění hrubé mzdy v roce 2008	68
Tab. č. 31 – Daňové zatížení zaměstnanců v roce 2007.....	72
Tab. č. 32 – Daňové zatížení jako % z hrubého příjmu v roce 2007	73
Tab. č. 33– Daňové zatížení zaměstnanců v roce 2008.....	74
Tab. č. 34– Daňové zatížení jako % z hrubého příjmu v roce 2008	75
Tab. č. 35 – Reálné zdanění mzdy v roce 2007	79
Tab. č. 36 – Procento reálného zatížení mzdy v roce 2007	80
Tab. č. 37 - Reálné zdanění mzdy v roce 2008.....	81
Tab. č. 38 - Procento reálného zatížení mzdy v roce 2008.....	82

Seznam grafů

Graf č. 1 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u bezdětných poplatníků (v %)	57
Graf č. 2 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 1 dítě (v %)	59
Graf č. 3 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 2 děti (v %)	61
Graf č. 4 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníků s daňovým zvýhodněním na 3 děti (v %)	62
Graf č. 5 – Rozdíl ve výši čisté mzdy v roce 2008 a 2007 u poplatníka s daňovým zvýhodněním na 4 děti (v %)	64
Graf č. 6 – Porovnání rozdílů čistých příjmů v roce 2008 a 2007 u poplatníka s různým počtem dětí	65
Graf č. 7 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 108 000 Kč	69
Graf č. 8 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 360 000 Kč	70
Graf č. 9 – Porovnání % daně z hrubé mzdy v roce 2007 a 2008 u poplatníka s příjmem 6 000 000 Kč	71
Graf č. 10 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 108 000 Kč v roce 2007 a 2008	76
Graf č. 11 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 360 000 Kč v roce 2007 a 2008	77
Graf č. 12 – Porovnání daňového zatížení u hrubé roční mzdy 6 000 000 Kč v roce 2007 a 2008	78
Graf č. 13 – Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 108 000 Kč	83
Graf č. 14 – Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 360 000 Kč	84
Graf č. 15 – Porovnání reálného zdanění mezd u poplatníka s ročním příjmem 6 000 000 Kč	85